Tallinna Linna
Keskraamatukogu

Nr. 47 Kolmapäewal, 21. aprillil 1937. a. Hind 5 senti.

RAHVALEHT

Ilmub kolm korda nädalas: esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.
Toimetus-peatalitus: Tallinn, Pikk 54. Toimetaja telef. 444-73, üldine 449-90. Iga numbriga kaasas 8 lehekülge „Juturaamatut."

„Eesti muusika wäärib propagandat wälismail"— ütleb Armas Järnefelt.

Armas Järnefelti nimi ütleb muusikasõpradele palju: hällilaulu taeblikult-nahedalt paitawad helid, sümfooniate haarawad akordid on teinud selle suurmeistri klawiatuuri puudutusiks.

Armas Järnefelt on muusikaline mõiste. Seepärast tundub pisut kummalisena kohata teda „Hotel Palace'is", söögisaali proosalises ümbruses, ojutamas terwe inimese isukat tähelepanu pilakile ja meie õllele.

Ent siiski hoowab temast suursuguiust, temas pulbitsewa loomingu õilsust. See fluidum põhjeneb ühtlasi Armas Järnefelti isiklawuisele inimesena. Kõiki, kes teda kohtawad, wallutab hõbehallipäise, julgete, markantsete näojoontega maestro karm. Aastaist hoolimata kõnnib pikakaswuline helilooja sirgelt ja tumesinise ülikonna juure walitud diskreetne kaelaside kõneleb maitsest muulgi alal.

„Olen üllatatud ja rõõmus Eesti Kutsemuusikute Ühingu Tallinna osakonna mõttest kutsuda mind juhatama nende pühapäewast hommikkontserti."

„Missuguse teos programmis paelub teie tähelepanu suurimal määral?"

„Eesti tööd muidugi! Ei ole jaanud nendega weel tutwuda, kuna ei oma partituure, kuid selleks on ju weel aega!"

„Mis teile on märgatawaim nähe Eesti muusikaawalduses?"

„Selle rahwapärasus, mis wõimaldab tajumist ka laiemaile hulkadele. Soomes leiab eesti muusika niisamuti kõlapinda. Koorilaulude alal on side wäga tihe. Isiklikult leian, et Eesti peaks tegema palju enam oma heliloominguile propagandat wälismail. See wääriks kindlasti seda!"

„Kui pöörduda tagasi eelpoolkõnelduud kontserdile „Estonias" tulewal pühapäewal, huwitab mind eriti peanumbri, Sibeliuse 2. sümfoonia täitlemine. Teatawasti mängib 100 kutselist kunstnikku. Nagu kuulsin, on nad jaabunud Tallinna kõikjalt üle Eesti, kus nad tegutsewad orkestreis kinodes, kohwikuis ja teatreis."

„Olete ennem Tallinnas dirigendina esinenud?"

„Õige kaua aja eest. Arwatawasti ei eksi, kui arwan, et see oli enne maailmasõda. Kontsert toimus siis ühes koolisaalis. Mäletan, et programmis oli uwertüür Tšhaikowski „Romeost ja Juliast".

Maestro jutustas elawalt ja pilditikkalt oma tolleaegseid muljeid. Lihtsalt ja ilma poosita on Armas Järnefelti käitumine. Suured waimud ei waja wäliseid efekte. Ent siiski on harwa nii õnnelikult ühtinud suur inimene ja suur waim.

Armas Järnefelt elab praegu Stokholmis. Tema kannab ainsa muusikuna Rootsis helikunstnikule osaks saawat kõrgeimat tunnustust: esimese õukapellmeistri nime, mille Rootsi kuningas temale isiklikult annetanud.

Pildil — Armas Järnefelt.

Micro.

Rootsi wälisminister tuleb juunikuus Eestisse.

(ETA.) Stokholm, 21. aprillil. (Havas.) Rootsi wälisminister Sandler külastab juunikuus Balti riike, peatudes 5.—8. juunini Leedus, 8.—11. juunini Lätis ja 11.—14. juunini Eestis.

Portfell päästis tšehhi rahwasaadiku elu.

Revolvrikuul jäi peatuma mappi.

(ETA) Praha, 21. aprillil. (DNB) Sudeeti-sakslaste erakonna rahwasaadikule Franz May'le teostati ööl wastu teisipäewa Niedergrundis Warnsdorfi lähedal revolwriatentaat. Õnneks rahwasaadik ei saanud wigastada, sest kuul oli jäänud peatuma tema mappi. Arwatakse, et atentaat on ühenduses marksistide kallaletungiga 15. aprillil Sudeeti-sakslaste erakonna liikmeile Niedergrundis.

India on rahutu.

100 mässulist tungis kallale Briti wahipostidele.

(ETA) Simla, 21. aprillil (Reuter) Öösl wastu esmaspäewa tungis umbes 100 mässulist pärismaalast kallale politsei wahipostile Taajori külas, Bannu piirkonna edelaosas. Kallaletungijad löödi tagasi, kusjuures neist kaks sai surma ja mitu haawata.

Haapsalu rätid Austraaliasse.

Sydneys elutsew eestlane-ärimees A. Lints on awaldanud soowi kuulsate Haapsalu rätikute importeerimiseks Austraaliasse.

Rakwere uudiseid.

Laadavargad trellide taha.

Eile paigutati Rakwere wanglasse Tapa laadal warguselt tabatud 31-aastane Oswald Thomson ja 22-aastane Wiktor Lapp. Wiimane tabati otse teolt, kui ta oli maamehe taskust rahakotti „õngitsemas".

Isapeksja vangimajja.

Rakwere ringkonnakohus mõistis eile 6 kuuks wangimajja Roela walla elaniku Rudolf Rospuke, kes läinud sügisel Wiru-Jaagupi laadal oli joobnuna peksnud oma isa ja tahtnud teda kägistada.

Varastas konstaabli korterist.

Samal istungil mõisteti 5 aastaks wangimajja tuntud wargapoiss Rudolf Beekman, kes läinud nowembris Ambla alewis warastas konstaabli Johannes Braalise korterist politseiniku naise mantli.

Valetunnistusega pole naljatada.

Waletunnistusele awatlemise pärast mõisteti Rada walla elanik Leena Remmelgas 2 a. ja Jõhwi elanik Anna Aru waletunnistuse andmise pärast 1½ a. wangimajja. Remmelgal oli olnud kaswatusraha pärast protsess tema poega kaswatawa Rakwere elaniku Amenda Bierenbergiga. Protsessil andis Aru waletunnistuse Remmelga kasuks.

Meesrätsepaäri
G. Reismann
Tallinn, V. Posti 6.
Tel. 436-42.
Kohale jõudnud kodu- ja välismaa kõrgeväärtuslikke moodsaid kevadhooaja uualskaupu.
Järelmaks võimaldatud.

O-Ü. „Riieturite Ühiskaubamaja"
Tallinn, Suur Karja 19. Telefon 453-77.
Tartu, Aleksandri 5. Telefon 16-20.
Käesolevaks kevadhooajaks kohale jõudnud eriti suures valikus daamide ja härrade mantli-, kostüümi- ja ülikonnariiete uudismustreid tuntumatest kodumaa ja inglise vabrikutest.

ZEISS IKON
märk tagab alati kvaliteettööd.
Parima kaamera õiglase hinnaga ostate
FOTRA'st. Tallinn, Vana Posti 8, tel. 476-24.
Amatöö rtöödeks moodne laboratoorium.
Ärge unustage, et Zeiss Ikon orto- ja pankrofilm on ületamatud.
Soodne järelmaks

Briti aurik näitab teed.

Toidulaev hiilis Bilbaosse!

„Selles pole mingit hädaohtu, järgnegu ka teised!" — Walitsuswastaste sõjalaewad koonduwad tihedamasse ringi.

(ETA.) London, 21. aprillil. (Reuter.) Bilbaost teatatakse, et Briti aurikul „Seven Seas Spray'l" on õnnestunud läbi tungida walitsuswastaste sõjalaewade blokaadist ja jõuda Bilbaosse. Laew lahkus üleeile õhtul St. Jean de Luz'ist teatamata oma reisisihti. Öö katte all tal õnnestus mööda hiilida walitsuswastaste sõjalaewadest ja saabuda Bilbaosse.

Laewal wiibisid teiste hulgas ka kaks naist, nimelt kapteni tütar ja masinisti naine, ja üks laewa omanikest. Wiimane seletas Reuteri esindajale, et ta loodab, et ka teised aurikud järgnewad tema laewa eeskujule. Ta lisas: „Meie tahtsime näidata, et selles ei ole mingit hädaohtu, ja see õnnestus meil."

St. Jean de Luz'ist teatatakse, et walitsuswastaste sõjalaewad on nüüd koondunud Bilbao kohale merele, pidades terawasti silmas sisesõitu sadamasse. Nähtawasti nad tahawad iga hinna eest takistada teisi toidulaewu järgnemast „Seven Seas Spray" eeskujule.

Õhulahing Bilbao kohal.

(ETA.) Madrid, 21. aprillil. (Havas.) Baski kaitsenõukogu teatab: Täna kell 13.00 wiis walitsuswastaste lennukit pommitasid Bilbaod ja ümbruskonda. Walitsuse wõitluslennukid tõusid kohe õhku, et waenlast minema kihutada. 3000 meetri kõrgusel õhus tekkis lahing. Üks walitsuswastaste kolmemootoriline lennuk sai õhuwõitluses wigastada ja kukkus Bilbaost kagu pool, Gandarano kohal, alla. Ka üks teine walitsuswastaste lennuk sai wõitluses kannatada, kuid sellel õnnestus maanduda walitsuswastaste territooriumil. Walitsuswastaste lennukid paistsid olewat wäga kiired uuetüübilised pommilennukid. Pommitamise tagajärjel on jaanud surma 12 isikut ja haawata umbes 100.

Kaks saksa lendurit kukkusid surnuks.

(ETA.) Madrid, 21. aprillil. (Havas.) Siia saabusid üksikasjalised andmed 18. aprillil Bilbao kohal allalastud walitsuswastaste lennuki ja selle meeskonna kohta. Kaks lendurit, Saksa ohwitserid, olid püüdnud langewarju abil maanduda, kuid selle mitteawanemise tagajärjel olid kukkunud surnuks. Ühe lenduri pluusi taskust leiti pass, millest selgus, et lenduri nimi oli Hans Sobolka, sündinud Berliinis 1912 aastal. Pass oli wiseeritud Berliinis ja Roomas ja kandis pitserit „Littorio Aerostalo". Langewarjule oli märgitud walmistamise aastana 1935 ja Saksa õhuministeeriumi pitser.

Neli pommiretke — tulemus 100 purustatud maja.

(ETA.) Andujar, 21. aprillil. (Havas.) Möödunud öösl walitsuswastaste lennukid pommitasid Andujari neli korda. Pommitamine ei nõudnud inimohwreid, sest suurem osa linna elanikke on ewakueeritud. Pommitamise tagajärjel purunes aga enam kui 100 maja.

Kaks kadunud ohvitseri.

(ETA) Constanta (Rumeenias), 21. aprillil. (Havas.) Siin on kadunud kaks Hispaania walitsuswägede ohwitseri, kes kuulusid walitsuswägede tanklaewa „Zorozo" koosseisu. „Zorozo" oli tulnud Constantasse, et peale wõtta petrooleumi. Kuna mõlemad ohwitserid olid jaanud ähwarduskirju, siis on mõned kohalikud lehed arwamisel, et nad on röövitud kindral Franco pooldajate poolt. Mõnelt poolt aga arwatakse, et nad on laewalt põgenenud.

Suurtükituli vastamisi.

(ETA) Madrid, 21. aprillil. (Havas) Madridi kaitsenõukogu teatab: Madridi frondil on käimas äge suurtükitulewahetus. Walitsuswastased jatkawad pealinna pommitamist suurekaliibrilistest suurtükkidest. Guadalajara frondil walitsuswägedel õnnestus Cajas de Sangalindo sektoris edasi tungida. Walitsuse lennuwägi pommitas walitsuswastaste positsioone Almadronesis ja Carrueras.

Neli lennukit, mis ei pääse sõtta.

Prantslased konfiskeerisid Ameerika saadetise.

(ETA) Pariis, 21. aprillil. Le Bourget' lennuwäljal konfiskeeriti neli Ameerika kahekohalist lennukit. Arwatakse, et need lennukid olid määratud Hispaania walitsuswägedele.

„Tuljak" on siiski eesti tants!

Analüüs Lauljate Liidus.

Lauljate liidule saabus Saksamaalt wäljatellitud Karl Mračeki slaawi rahwawiiside noodiwalimik, et täpse wõrdlemise teel selgitada, kuiwõrd põhjendatud on kahtlused eesti rahwatantsu „Tuljaku" algupära" kohta. Mäletatawasti keegi ameerika eestlane juhtis tähelepanu sellele, et üks Mračeki seatud slaawi rahwatants sarnaneb üllatawalt meie „Tuljakule" ja tõstis üles küsimuse, kas temperamentse „Tuljaku" meloodia polegi wiimaks wõõrsilt laenatud.

Nagu meie järelepärimisele Lauljate liidust seletatakse, on „Tuljakul" ja tähendatud slaawi tantsul tõepoolest mõningaid ühiseid motiiwe, kuid neid tuleb waadelda kui juhuslikke ühtelattumisi, millel wiisi kui terwiku kohta pole olulist tähendust. Nii siis — „Tuljaku" au on sedapuhku päästetud.

Mõrw musta taldriku pärast.

Mõrw, mis leidis aset ühes suures Sao Paulo wõõrastemajas, on oma kummalise motiiwi tõttu wist küll ainus selletaoline. Üks hotellikülalisist oli juba mitmel korral pahandanud, et taldrikud, millistel serweeritakse toite, ei tule köögist küllalt puhastena. Tema kaebustel ei olnud mingit tagajärge.

Ühel päewal, kui külaline jälle uskus olewat põhjust kaebamiseks, tõusis ta laua tagant, läks kööki, wõttis laualt noa ja torkas sellega kola läbi. Kahetsuswäärne ohwer langes hääletult põrandale ja oli silmapilksest surnud. Mõrwar ei ilmutanud jälgegi kahetsusest.

„Talitasin nii enda kaitseks," ütles ta, kui politsei tema arreteeris.

„President" wõitis 8:7.

Riigipea nimetus wackausil. — 1. koja kahe komisjoni otsuseid. — Presidendi wõimupiirid sõelumisel.

Rahwuskogu esimese koja esimeses komisjonis wõeti eile 3. lugemisel wastu põhiseaduse eelnõu 1. peatükk. Hommikusel koosolekul oli pikemaid mõttewahetusi riigipea nimetuse ümber, missugune küsimus 2. lugemisel lahtiseks oli jäänud. Hääletamisel „president" ja „riigiwanem" said häälid wõrdselt — 7:7. Kuna komisjoni juhataja oli hääletanud „presidendi" poolt, loeti „president" ka wastuwõetuks. Õhtusel koosolekul selgus, et hommikune hääletamine polnud toimunud päris õieti.

Uuel, kolmanda lugemise hääletamisel wõitis „president" siiski,

saades poolt 8 ja wastu 7 häält. Juhataja tõi ette, et ka esimese koja teine komisjon, kes teatawasti ühines „riigiwanema" nimetusega, pooldawat nüüd „presidenti".

Selle koja esimene komisjon lõpetas eile 2. lugemisel komisjoni läbiarutada määratud eelnõu-osa wiimase peatüki — omawalitsused. Selle peatüki juures, nagu tähendas üks komisjoni liikmeist, oli „palju rääkimist, aga wähe muudatusi". Kui maakondade omawalitsused eelnõu järele olid wõimaldud, siis muudeti wastawat paragrahwi selliselt,

et maaomawalitsused asutatakse.

Kutseliste omawalitsuste osas wõeti wastu J. Puhki parandusettepanek: kui walitsusasutused astuwad samme, mis puudutawad ühte wõi teist kutseala — küsigu enne nõu wastawalt kutsekojalt!

Teistest komisjonidest on teise koja esimene komisjon tööga tubli sammu wõtnud ees. Pole wõimatu, et ta kõik peatükid 3. lugemisel wõtab wastu ja juba käesolewa nädala jooksul.

Esimese koja teine komisjon wõttis eile 2. lugemisel wastu wabariigi walitsuse peatüki paragrahwid 46.—63. Waidlusi tekitasid küsimused,

kas peaks president ministrid ametisse nimetama ja wabastama iseseiswalt

wõi peaministri ettepanekul ja kas on presidendil õigus osa wõtta wabariigi walitsuse istungitest.

Komisjon ühines ettepanekuga, mille järgi president nimetab ministrid ja wabastab nad ametist peaministri ettepanekul. Wõtab president walitsuse koosolekust osa, siis juhatab ta ka seda.

Riigikaitse peatükis tekitas elawaid arutlusi par. 122. Wiimase järgi wõib president riiklikku wajaduse korral anda nii parlamendi istungjärkude wahe ajal kui ka istungjärkude ajal riigikaitse ja sõjawägede korralduse alal seaduse dekreedina. Põhimõtteliselt aluseks komisjon seisukohale, et

tähendatud dekreediõigus peab presidendile jääma, kuid ainult mobilisatsiooni korral ja kaitseseisukorra maksmapanekul üle kogu riigi.

Par. 122 anti arwandjate kätte tagasi redigeerimiseks.

Teise koja kolmas komisjon wõttis 2. lugemisel oluliste muudatustega wastu eelnõu wiimase peatüki — põhiseaduse muutmine.

Põhiseaduse muutmise õigus jääb presidendile ... rahwale ... kolmandikule ... 1. wõi 2. koja seadusandlikust koosseisust. Muutmine sünnib järgmiselt:

Parlament, kui ta põhiseaduse muutmise eelnõu wastu on wõtnud, läheb laiali ja uued walimised toimuwad hiljemalt kolme kuu jooksul. Kui uus parlament esimese parlamendi eelnõu muutmatult wastu wõtab loetakse põhiseaduse muutmise seadus maswõetuks ja esitatakse presidendile wäljakuulutamiseks. President kuulutab seaduse wälja kolme kuu jooksul.

Selle aja sees aga on temal wõi 50,000 kodanikul õigus nõuda, et põhiseaduse muutmine rahwahääletusele pandaks.

Rahwas wõtab siis eelnõu lõplikult wastu wõi lükkab tagasi.

Õhtusel koosolekul ajas kolmas komisjon oma eelnõu wiimase peatüki juure, — riigikogu koosseisu arutamisele. Ta arwata, et komisjon käesolewal nädalal 2. lugemisega lõpule jõuab.

Daamide ja härrade juuksur
„Hellas"
Tartu mnt. 17. telefon 314-74, Reimani tän. nurgal (end. Narva mnt. 19)
Tehakse kauapüsivaid elektri-aurulokke kuulsa „VELLA" aparaadiga võistlematа headuses. P. S. Tangilokid, vesilained, maniküür jne.
Austusega OMANIK

GLORIA PALACE
5.30 7.30 9.30
Hooaja parim suurfilm V. ni elust.
Põnev! Dramaatiline! Hiilgav!
Kaunim armastajapaar
Charles Boyer ja Danielle Darrieux
Claude Anet' romaanis
„MAYERLING"
Võluvad Viini valsid. Sütitav ungari muusika.
II. Huvitav lisa.

KINO BI BA BO VIRU 11
Esietenduseks ainulaadiline ja esmakordne muusikaline suurfilm.— Sensatsiooniline jää-revüü.
Sonja Henie
koos JEAN HERSHOLT ja DON AMECHE GA suurfilmis
„Jääprintsess"
II Huvitav lisaeeskava.
5 7 9

KINO HELIOS
Sabine Peters, Weiss Ferdl, Theo Lingen, Otto Wallburg, Hans Ad. Schlettow, Gurt Vespermann, Walter Steinbeck, Käthe v. Nack
— kõik ühes filmkomöödias
„Olukorra rüütel"
Rezhii: Fritz Kampers.
II Huvitav lisa.
5, 7, 9. 2, 4, 6, 8, 10.

ESIETENDUSKINO ARS
end. „Gr. Marino" ruumes
Hooaja suur monumentaalfilm
„Viimne Gladiaator"
— üks neist kinoteostest, mis mee'dib erandlitult kõigile ja kõiki kaasa haarab.
II. Huvitav lisaeeskava.

KINO MODERN
ESIETENDUSEKS
järjekorraline naeru suurfilm
„KARTLIK CASANOVA"
Peaosis: Paul Kemp, Fita Benkhoff, Charlotte Daudert, Adele Sandrock j.t.
II.
Lisaeeskava.

AMOR Harju tn. 38.
Kaks suurt tähte „Rose Marie" kangelanna
Jeanette MacDonald ja Clark Gable hiilge suurfilmis
„San Francisco"
II Dick ja Doff harukordses naurufilmis „Ilagu sõprus".

ORION Paldiski m. 25
Marta Eggerth
oma kaunimas laulusuurfilmis
„CASTA DIVA"
See film on kuldauraha „Cappa Mussoliniga" kroonitud.
II. Huvitav ja mitmekesine lisaeeskava.

SKANDIA Viru tän. 10
Täna viimast päeva!
Willi Forst'i
harukordne suurlooming
„Burgtheater"
Peaosis: WERNER KRAUSS, WILLY EICHBERGER, OLGA TSHEHHOVA ja HANS MOSER.
II Huvitav lisaeeskava.

MARS Hospidali 2-a
Adolf Wohlbrück oma hiilgeosas
Üliõpilane Prahast
Hans Heinz Eversi romaani järgi.
Kaast. Dorothea Wieck, Theodor Loos j. t. Filmis kuulete Miliza Korjuse laulu.
2) Doni kasakate koor.
3) Mitmekesine lisaeeskava.

SATURN Saali tän. 2 (e. Puuvilja)
Nõukogude Vene suurfilm
„Tsirkus"
Sisurikas, põnev, muusika ja laulurohke. . . tabav humor. . . P.o. Kuulsad wene näitlejad:
P. Orlova, E.K. Melnikova j.t.
2) „Pidu Popey juures" lõbus heligrotesk
3) Huvitav välismaa ringvaade.

Tüdruk röövis peigmehe. Philadelphia kohtu ees tuleb neil päevil arutusele noore kaunitari Josephine Goldmanni protsess. Tütarlast süüdistatakse niinimetatud „Lindberghi seaduse" rikkumises, mis näeb ette surmanuhtluse laste või täiskasvanute röövimise eest. Josephine Goldmann oli ahvatlenud oma peigmehe autosse ja sõbra abil, kes ähvardas peigmeest revolvriga, tahtis sundida teda otsekohe minema õpetaja juure ja täitma antud abiellumislubadust. „Abiellu või sure" — oli tuulepeaslise tütarlapse lakooniline nõue. Peigmehel õnnestus autot peatada ja sellest välja hüpata, mille järele ta otsekohe läks politseisse ja teatas juhtunust. Energiline mõrsja ja tema sõber arreteeriti ja anti kohtu alla.

Rootslane otsib põllutöölist. Rootsi ajaleht „Svenska Landsbygden" tsiteerib kuulutust ühest maakondlikust lehest, mis annab pildi põllutööliste sõjimuleest Rootsis. Kuulutus kõlab järgmiselt: „Vajan oma tallu töölist. Ma ei anna aga mingeid tantsutunde ja mul ei ole klaverit. Ma ei saa kolm korda päevas praadi pakkuda. Aga ma annan kolm korralikku einet, hea voodi ja ausa digiale taiu. Kui peaks leiduma soovija, kes mõistab vahet teha lehma ja grammofoni vahel ja kes suudab hommikul, kui kell viis lööb, üles tõusta, siis tootan teda kohelda mitte kui perekonnaliiget, vaid tunduvalt paremini."

Londonis kingitakse kellatorn. Omapärase pakkumise avaldas Londoni linnaosa Southwarki omavalitsus-nõukogu. Iga soovija, kes endast teatab, võib saada kingituseks kellatorni, mis on 21 meetrit kõrge ja omab viis kella, mis igal veerandtunnil kuulutavad aega. Kuid kingituega on seotud üks tingimus: torni ei tohi kasutada elukorterina ega teda muuks otstarbeks välja üürida. Ei, torn tuleb vaid oma praegusest asukohalt kõrvaldada, sest ta takistab liiklust. Sellepärast tuleb kingituse saajana küsimusse vaid isik, kes tahab kulutada 800 naelsterlingit torni äraveedamise peale.

Kuldkell lehma kõhus. Kaunoisest teatatakse, et Ponieviezi tapamajas avastati neil päevil tapetud lehma siseemusest ebaharilik ese. See oli kuldne daamikell, mis leiti puhastamisel lehma maost. Nüüd püütakse lehma päritolu kindlaks teha, et ise võiks leida kuldkella endist omanikku. Lehm osteti laadalt.

Õhu-magamiswagunid. Londonist teatatakse. Armstrongi tehased lõpetasid äsja uute hiigellennukite ehituse, mis on ette nähtud regulaarseks ühenduspidamiseks Londoni ja Pariisi vahele. Lennukid omavad kolm 14-silindrilist mootorit, igaüks 800 hobujõuga, ja nende maksimaalne kiirus on 300 klm tunnis. Igal lennukil on 4 suurt kajutit, mis arvestatud 42 reisija jaoks, peale selle on erirumid pagasi jaoks ja jalutuslagi. Pikemate lendude puhul lasevad kajutite tugitoolid end kerge vaevaga muuta mugavateks voodikeks. Lennukeid proovitakse praegu tehaste katse-lennuväljal.

Suwekübarad höövlilaastudest.

Sel aastal tehakse Ameerikas daamide suwekübaraid muuseas ka mitmevärvilistest höövlilaastudest. Mitmeiubaaste värvide kombinatsiooniga saavutatakse Ameerika lehtede teatel haruldane efekt.

Uued nimed.

Tallinna linna perekonnaseisuametis esitasid soowiawaldused perekonnanimede muutmiseks:

Stockberg, Fritz — Saaret. **Mathiesen,** Hugo — Kaaq. **Bruer,** Alme — Sälliste, Alli. **Hagel,** Aleksander, perekonnaga — Halling. **Mürr,** al. **Mürmann,** Aije-Kathe — Mad.d. **Deribin,** Aleksander — Albe. **Fedorow,** Mihkel — Teedra. **Lübstal-Lipstal,** Paul, isit. k. — Laidwee. **Petermann,** Salme — Peraf. **Sellenberg,** Johannes, perek. — Selgamäe. **Sillis,** Friets, abikaasaga — Silmae. **Sipelken,** Jakob, perek. — Sihr. **Weimann,** Marie, tütrega — Weelma.

Uueks eesnimeks soowiwab võtta:

Müür, Armilde-Elisabeth — Alli. **Naudla,** Olga — Alli. **Sillis,** Friets — Priidu.

LEITI-KAOTATI.

Tähendusrikkad dokumendileiud.

Tallinna leiubürooсse toodi terve hulk dokumente, mis leitud postkastidest. Võib oletada, et need on sinna heidetud paraku dokumentidega koos olnud rahade omastamisit. Nii leiti rahatasku Viktor Rõõle-he dokumentidega, isikutunnistus, kaitsewäeteenistustunnistus ja muud paberid Rudolf Schmiedehelmi nimele, Juri Eremani toöbörsikaart ja teisi paberid ning rahatasku O. Trossmani dokumentidega.

Bürooсse anti ära Weне turult leitud Eduard Kochi isikutunnistus, kaitseliidu liikmekaart Eduard Tammeti nimele, ... punanõud, peenrahakott 92 sendiga ja kahe ameerikaluku võtmega, meremäe õppekompanii mälestusskäevõru valgest metallist, meesterahva parema jala kalois, mustait riidest kaelkott peenrahakoti, täitesulepea ja mitme tualetitarbetega, nikkelraamidega prillid, 20 kr raha, Ferdinand Pumbo isikutunnistus, Willem Wridaie palgaraamat ja kohver. Viimane sisaldas tööriistu, raamatu, meesterahva taskunuki j. m.

Loomakaitseseltsilt teatati, et seal on hoiul kaks omanikuta koera.

Nõmmel on leitud hõbedane rist Kristuse kujuga ja ümmargune wineerist karbing.

Bürooсse seni toomata kaotustest registreeriti jaama ümbruses kaotatud rahatasku pruunist nahast, mis sisaldas dokumente ja 80 krooni raha. Teel jaamast Koidu tänavale kaotati naisterahva kuldne kell karbis. Teel Paldiski maanteelt Heina tänavale ja; omanik ilma valgest metallist käekellast. Liivalaia ja Toompea vaheliseI teel kaotati võõra kujuga käevõru. Weel otsitakse autoratta-kummi, mout sallinõela, portfelle, Viitale kaotatud meester. hõbedast käekella, rahakotti Seebergi toidukaartidega, Wilhelmine Maikowi isikutunnistust ja mitmesuguseid wäiksemaid asju.

Kolmapäewal, 21. apr.

Tallinn. 7.00 äratusmäng. 7.05 võimlemine. 7.20 hommikkontsert. 8.10 hommikpalwus. 8.30 Tallinna turu ülevaade. 8.35 jaateateid. 17.15 helipl. 18.00 praktiline muusika õppetund — R. Päts. 18.30 juhiseid wabaharidustööks. Ed. Wisnapuu: Laul seltskondlikes organisatsioonides. 18.50 kontsert J. Sibeliuse helindeist. 19.30 päewanud. 20.00 aeg, ilmateade. 20.05 rahwalaule. Esitab sopran K. Müür. 20.25 agr. J. Saarsoo: Põllumajanduslikke teateid. 21.10 harmoonikamuus. 21.35 majanduslik ringwaade. 21.50 RR orkestri konts. 22.55 päewanud.

Berliin. 18.00 operetimeloodiaid. 22.00 sümfooniakonts.

Hamburg. 20.00 puhkpillikammermuus.

Warsjawi. 22.00 Carlo Zecchi (klawer).

Berliin. 22.00 sümfooniakonts.

Deutschlandsender. 22.15 G. Kulenkampff.

Teiuali „Lemmik" seep on kasulikum!

Neljapäewal, 22. apr.

Tallinn. 7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemine. 7.20 hommikkonts. 8.10 hommikpalwus. 8.30 Tallinna turu ülewaade. 8.35 jääteateid. 13.00—13.15 kooliraadio. 17.15 helipl. 18.00 jazzmuusikat kahel klaweril. 18.30 prantsuse keele tund. 19.00 E. Kesküla: Hispaanlaste iseloomust. 19.20 popurrii: „Marcel Wittrisch laulab". 19.30 päewauudiseid. 20.00 aeg, ilmateade. 20.05 soololaule. Esitab mezzosopran J. Eier. 20.25 pool tundi perenaistele. Aliide Kenn: Mõningaid lemaditöid talurlamus. 20.55 sisepoliitiline ringwaade. 21.10 dr. K. Brückner esitab wiiulisoolosid. 21.35 „Ristsõnad", A. Walgma kuuldemäng. 22.05 RR orkestri konts. 22.55 päewaund.

Königsberg. 16.50 ajawiitemuus. 21.10 orkestrikonts.

Breslau. 17.15 wiiul ja klawer.

Deutschlandsender. 19.00 tshello ja klawer.

Köln. 19.00 puhkpillimuus.

Lahti. 19.40 J. Hannikainen (klawer).

Droitwich. 20.15 Beethoven: Trio. 20.40 Monctoni operett „The Quaker Girl".

Radio-Paris. 21.30 kammermuus.

London-Regional. 21.30 Tshaikowski klawerikontsert.

Rooma. 22.00 Donizetti ooper „Lucia di Lammermoor".

Leipzig. 22.00 orkestrikonts. 23.25 inglise, shoti ja iiri rahwalaule.

Warsjawi. 20.10 sõjawäeorl. 22.00 Wallek-Walewski helindeid.

Droitwich. 22.20 Archibald Sinclairi kõne.

Hilversum. 22.30 Beethoveni 9. sümfoonia.

Stokholm. 23.20 orelikonts.

Kopenhaagen. 23.20 kammermuus.

Reedel, 23. aprillil.

Tallinn. 7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemine. 7.20 hommikkonts. 8.10 hommikpalw. 8.30 Tallinna turu ülewaade. 8.35 jääteateid. 17.45 helipl. 18.00 lastetund. 18.30 eesti keele tund. 19.25 aeg, ilmateade, taimekaitseteateid. 19.30 1. eesti polgu, 1. jal. rügemendi ja Eesti rahwuswäeosade asutamise 20. aastapäewa aktus („Estonia" kontsertsaalist). 21.00 dr. W. Hion: Miljöö tähtsusest kogelemise tekkimisel. 21.30 soome soololaule. Esitab tenor A. Wiisiman. 21.50 seletusi järgnewale saatele. 22.05 RR orkestri konts. 22.55 päewaund.

Deutschlandsender. 17.00 ajawiitemuusika. 21.10 ajawiitekonts.

Leipzig. 19.00 ajawiitekonts. 21.10 sümfooniakonts. Tshaikowski 6. sümfoonia, Respighi j. t.

Lahti. 20.05 sümfooniakonts.

Riia. 20.15 solistid.

Budapest. 20.30 Wagneri ooper „Reini kuld".

Wiin. 20.30 sümfooniakonts. Solist: Emanuel Feuermann.

Stokholm. 21.00 ajawiitemuus.

Praha. 21.05 kontsert.

Beromünster. 21.05 Cherubini koom. ooper „Le due giornate".

Frankfurt. 21.10 orkestrikontsert.

Warsjawi. 21.15 Krenzeli ooper „Walge öis".

Shoti-Regional. 21.45 Mozarti helindeid.

Rooma. 22.00 Lehari operett „Mustlase armastus".

Droitwich. 23.10 Beethoven: Sekstett.

Radio-Paris. 24.00 öökonts.

Naljaks.

Meremehe jutt

„Meremehe elu on ikka raske. Tuleb sageli wõidelda igasugu hädaohtudega. Teiegi elu on wist sageli olnud hädaohus?" kõneleb madrus.

„Täiesti õige. Kord oleksin isegi uppunud."

„Kui hirmus. Kuidas see juhtus?"

„Jäin wannis magama ja unustasin weekraani kinni keeramast..."

Kogemused.

„Ütle mulle, mis wahe on esimese ja wiimse armastuse wahel?"

„???"

„Jah, waata, — esimese armastuse ajal usutakse, et see on wiimne, ja wiimse ajal, et see on esimene..."

Põhjust rõõmustamiseks.

Isand Mitt ja isand Matt lähewad jahile. Nende ees sammuwad mõlema koerad Pauka ja Pontu.

„Miks teed täna nii kahjurõõmsat nägu?" küsib Pontu Paukalt.

„Mul on selks põhjust, peremees unustas padrunid koju!" wastab Pauka.

Kooli keel.

Opetaja: „Sooh, nüüd oleme siis jõudnud Alpideni. Neist läheme aga täna lihtsalt üle ja waatame kord oma kodumaa mägesid."

Mulle jagatakse tunnustust.

Joonas Härjapea.

Täna hommikul sooвus mu lehma korterisse kaks haruldast külalist.

Esiteks, lahkelt, see oli kohe selge, nii kui nad tulid, et see on haruldane daam. Kuidas ma tunnen Pelgulinna piirkonda, kes on kuhjatud handade karwaid, j. t. pealtnäha uhked, aga saapakontsad on nagu weidikesi, mingisugust Joonas Härjapea wõila kaelu nina kuni ja tehku paarist siilunud nahalikult korralikud karnewalneid.

Noja, aga need kaks, kes tulid täna hommikul, olid hoopis teised tüübid. Kaks daami — nagu kord ja kohus. Kõhnapiku ees olid kaks, kes oli puudrwiti, lakusmahka ja inn. Ja üldiselt mõlemad nii noorid ja lenuad, nii et mu wanaisse külameеse tõmbus nagu kroolõnga, mis kõlas selle tühja organi hämmastawalt kõlla.

„Wabandage, kas teie olete kingseppmeister Joonas Härjapea?" küsis üks ja tema hääl oli nagu hõbekellakeste helin.

„Jaa, see küll," kogelsin mina ja püüdsin eimeta, kuid armulise daami üng pigistab.

„No waadake, siis on meil päriselt õnne, et saame teid nii hõlpsasti kätte," lausus teine esimene daam.

„Mis teil olets olnud?" küsisin juba julgemalt. „Kas tulete rupskute wõi poolsaabaste juhtes?"

Aga teine daam, kes seni oli waikinud, tõstis oma pilgud, silmitses mind uudishimulikult ja lausus:

„Kui huwitaw! Mõelge, ma logu aeg arwasin, et teil on roome nina, aga nüüd näen, et teil ei ole isegi kreeka nina. Kummaline! Ja arwasin, et teie kannate wurre, aga teie olete päris eesrujulikult raseeritud..."

„Teen seda igal hommikul," julgesin mina tähendada. „Harjumus..."

„Jaa," jätkas daam, „aga kuigi teil ei ole rooma ega isegi kreeka nina ja olete raseeritud, siiski olete huwitaw meesterahwas."

Mu silmade ees lõi kirjuks ja ma ei teadnud, mida sihukese jutuga peale hakata.

„Ärge ärrituge, auwäärt meister," sõnas taas esimene daam, kes oli märganud mu rahutust. „Tulime kõigiti üllaste sihtidega..."

„Nimelt?" küsisin mina.

„Tulime teile awaldama tunnustust," ütles daam.

„Minule tunnustust?" hämmastusin mina, sest jutt näis jälle kiskuwat sihukeseks, et ma daamide elukoha arwasin olewat tõeliselt tinnasl hipodroomi naabruses.

Kuid ma ei saanud weel wõitu hämmastusest, kui daamid wälsinud ja tulid heike pärast tagasi, kummalgi kaes suur pakkist.

„Kuulatage," ütles esimene daam, „et meie oleme toonud teile lõorbereid, mis oleks teile saanud rohkem kui need sinud hortensiad, kuid ühelt Tallinna lillеärist me ei leidnud sobiwaid mõõtudes loorberipuid..."

„Aga mina daamid," ägestusin mina lõpuks, „mida tähendab siis see toiming. Miks toote minule lilli ja kõnelete segaseid jutte?"

Mõlemad daamid otsid tähtlaslse pooski ja jälle kõneles esimene:

„Tulime teile awaldama tunnustust, nagu ütlesin."

„Kuid mille eest? Olen teinud rupskuid ja poolsaabu, selle eest olen saanud ja saanud ainult raha. Kuid tunnustust?"

„Teie ju olete ometi see Joonas Härjapea?"

„See ma olen."

„Ja kirjutate ajalehes neid naljalugusid?"

„Seda ka, kui jatkub aega."

„Nojah, siis olete ju kirjanik ja kui selliseile tulime teile awaldama tunnustust."

Sellaia kui ma õigu lebitasin, jatkus teine daam hajarti, tuli mu juure ja silitas mu poole.

„Eluaeg olen tahtnud palest palesse näha sihi kirjanikku," kriiskas ta. „Kunagi pole see mul õnnestunud, aga nüüd wiimaks on täitunud mu elu suurem unistus. Oo, teie ei tea, kui õnnelik olen! Teie olete nii walmuslaw meesterahwas, kuigi teil pole rooma ega isegi kreeka nina ja olete raseeritud. Teate, mulle meeldiwad karwaied mehed. Eni kui kirjanikule on teile andestataw, et teie ei ole karwane. Kirjanik peab erinema üldisest massist..."

„Aga lubage," katkestasin mina daami lenkwat monoloogi, „mina ei ole mingisugune kirjanik, kirjutan lihtsaid naljalugusid. Kirjanikud kirjutawad romaane ja näidendeid..."

„Liigne tagasihoidlikkus!" hüüdis daam. „Teie, teie kirjutate nii elulähedaselt, olgugi, et need on naljalood, mida kirjutate. Teie olete positiiwne. Ja nii kenasti kirjutate armastusest..."

„See on juba liig!" pahwatasin mina. „Niipalju kui ma mäletan, pole ma oma kirjatöödes sõnagagi mainlnud armastust."

„Oo, ärge rääkige!" lõi daam unistawad pilgud lakke. „See on nii ilus, kui teie kõnelete armastusest. Ärge waielge wastu! Meie oleme naised ja naised oskawad lugeda ridade wahelt."

Mis jäi mul üle muud kui nõustuda daamidega, uskuda, et olen suur kirjanik ja wõtta wastu ülesnäidatud tunnustus.

Daamid jõõtsid mulle kompwekke ja kooke, kiitsid mu paljast pealage, istudes üks ühel, teine teisel pool kõrwal.

„Kas teate, olen teisle päriselt armunud!" kordasid nad wäikeste wahaegade järel.

Aga paraiasti, kui üks daamidest oli ühe käega pistnud mu suhu maitsewa liköörikompweki ja teisega napistas mu mitterooma ega -kreeka nina, sündis midagi, mis ei olnud päewakorras ette nähtud.

*

Sellest pole palju kõnelda.

Lihtsalt — Roosi, kes oli olnud poes, tuli koju ja nägi, kui üks daamidest oli mu nina kallal.

Noh, wäga suur see madin ei olnud, mis tuli, aga ikka weidi oli ka. Oli mõningaid wähemaid rebenemisi daamide kostüümide juures ja mõned juuksesalgud kaotasid wägiwaldselt oma kaswupinna. See oli kõik.

Kui õhk oli jälle puhas, lõi Roosi käed puusa ja käratas:

„Ah siis päriselt töölaua taha asutad endale haaremi?"

„Luba lahkelt," ütlesin mina. „Haarem! Minule sõna! Rägin neid daame täna esimest korda..."

„Ah nii!" wenitas Roosi. „No ütle siis, mis linnud need olid ja mida nad siit tahtsid?"

„Nad tulid tooma mulle tunnustust."

Roosi ajas oma ilusad silmad punni.

„Tunnustust sinule? Mille eest?"

„Tunnustust minule kui kirjanikule."

Nüüd naeris Roosi, nagu too Kantippe, enne kui ta Sokratesele walas kaela pangetäie solki.

Nüüd kargas ka minu hing täis.

„Mida saan mina parata, kui härja silma läbi paistab maailm olewat ainult ristikhein ja naised on lemadel marus!" kärgatasin mehelikku rinnahäälega. „Aga parem on marrusatiunud naine kui see, kes irwitab oma lihaliku mehe kunstiliste saawutiste üle, olgugi tal muidu mõistus korras..."

Kõnelesin palju ja ägedalt ja ka Roosi ei jäänud wastust wõlgu. Olin tõesti wihane, aga samas ütlesin endale, et kõik suured mehed siin maailmas on saanud tunnustust ja elukibedust wõrdseis portsjoneis ja sellega ei ole katki midagi.

Aga raske oli küll, kui Roosi õhtul heitis magama ja ei öelnud mulle head ööd.

SPORT

Keskliit pani Milano-sõidu seisma.

Kes arvati meeskonda?

Eilsel Eesti raskejõustikuliidu juhatuse koosolekul määrati kindlaks Eesti poksirahvusmeeskond, kes sõidab Milanosse, et võtta osa Europa esivõistlustest ja hiljem sooritab võistlusturnee Šveitsis ja Austrias. Meeskonda arvati (kergemaist alates): H. Gutman, K. Käbi, H. Freimuth, N. Stepulov, J. Nielender, A. Raadik, A. Reinke ja Linnamägi. Seejuures on ette nähtud, et Raadiku ja Reinke osad (kaalud) võivad vahetuda, olenedes olukorrast kohapeal. Liit saadab omal kulul Milanosse Freimuthi, Stepulovi, Raadiku ja Reinke, kuna ülejäänute eest hoolitseb sk. Tiong, samuti nagu hiljem turnee puhul kõigi eest. Esindajaina sõidakeid kaasa vennad N. Maatsoo ja Peeter Matsov.

Küsimuse ümber on raskejõustikuliidus tekkinud kuuldavasti lahkarvamusi ja nähtavasti neist tingituna võttis sama asja üles ka E. spordikeskliidu juhatus eile. Sealt tuli kaunis ootamatu „punk": keskliit pani poksimeeskonna koosseisu ja sõidu küsimuse seisma — kuni 23. aprillini. Selle aja jooksul peab raskejõustikuliit võtma lõpliku seisukoha Narvas poksiesivõistluste järele asetleidnud intsidendi suhtes (kokkupõrge N. Stepulovi ja tema kaaslaste vahel). Kuna see vahejuhtum kuuldavasti puudutab mitut isikut ja selle lõpplahendusest keskliidu kategoorilise nõude põhjal võib oleneda Milanosõit, tuleb põnevusega oodata, milline tuleb selles asjas toimetatud juurdluse põhjal tehtav otsus.

79 poksijat Milanosse.

Nagu lõplike ülesandmiste põhjal selgub, võtab Milanos toimuvaist Europa esivõistlusist poksis osa 17 rahvusest kokku 79 poksijat. Lisaks prantslastile on ka inglased loobunud osa võtmast.

Üksikutes kaaludes on üles antud võistlejaid järgmiselt: kärbeskaalus 8, kukk-kaalus 8, sulgkaalus 10, kergekaalus 12, kergekeskkaalus 10, keskkaalus 11, poolraskekaalus 9 ja raskekaalus samuti 9.

Kotkas võitis Karklini.

Eile toimus Tartus ülikooli võimlas katsematš raskekaalu maadlejate J. Kotka ja N. Karklini vahel, et selgitada nende paremust enne Europa esivõistlusi. Europa esivõistlusteks ülesandmise viimseks tähtpäevaks on 25. aprill. Igaks juhuks kavatsetakse kaaludes üles anda kaks meest, kuigi võistelda saab ainult üks. Palusalu varumehe selgitamine toimuski eile. Võistlus Kotka ja Karklini vahel oli pealtvaatajateta, kohtunike ja treener N. Kursmani juuresolekul. 20-minutilises matšis võitis Kotkas selge paremusega Karklini.

Esimese 10-minutilise püstimaadluse kestel viis Kotkas Karklini korraks parterisse, üldiselt möödus püstimaadlus tasavägiselt. Parteris Kotka all olles Karklin ei suutnud teostada ühtki võtet. Kotkas peal olles näis palju edukamana. Lõpupüstimaadluses Kotkas oli tublisti aktiivsem ja viis korraks heitest Karklini matile. Viimane Kotka pealekäimisel rohkesti taganes matilt välja. 20-minutilise matši võitjaks tunnistati Kotkas kolme häälega.

2. mail sooritab Kotkas Tallinnas katsematši Palusaluga.

Kalew-Sport

awawad jalgpallihooaja.

Hooaja esimene võistlus jalgpallis korraldatakse pühapäeval, 25. aprillil. Hooaja „kick-offi" sooritavad Kalevi ja Spordi meeskonnad. Võistlus toimub TJK väljal Kadrioru mererannal ja algab kell 12 p. Kui meele tuletada möödunud hooaega, siis Kalev tundus Spordi suhtes edukamana, kuna esivõistlustel võitis korra Sport ja teisel korral mängis viik.

Avavõistluseks pääsmed maksavad: istekohad 60, seisukohad 40 ja poistele 20 senti.

Politsei õpib gaasikaitset.

19. apr. algas Tall. prefektuuri politseiametnike gaasikaitse instruktorite kursus, millest osa võtavad 14 abikomissari ja 10 konstaablit. Kursuste õppejõududeks on kaitseliidu staabi ... juhataja major K. Mehanõ, inspektorid H. Arro ja H. Parmald, Tallinna gaasikaitse juhataja E. Rumbiia ja instruktorid J. Ernits ja A. Mauamo. Kursus on praktilise iseloomuga ja tema kestus on 10 õppetundi. Kursuste avamisest võttis osa ka politseiprefekt R. Weermaa, kes ise pidas ... kõne ... õhukaitse tähtsust ... ajal.

„RAHVALEHT"

leiab elust huvilavat

Piiriwalwe teraw silm näeb:

Kui juut sõi briljantidega wõileiba.

Salakaubawedajate trikid paljastatakse. — Kalamarja-purk täis kulda. — Idapiiril on kõwa riiw ees.

Salakaubawedu on meil olnud kõ- wa- eatnets peamiselt lääne-, lõuna- ja põhjapiiril. Kuid ka idapiiril on leh- ti, kus terweid külasid elas aastaid peamiselt salakaubaweost.

Nüüd on piiriwalwet kõwendatud nii Eesti kui ka Nõukogude Wenemaa poolt ja piir, sedawõrd kindlalt suletud, et „isegi rott ei pääse piirist läbi."

Salakaubawedu idapiiril

on eriti tagasi läinud wiimase kolme aasta jooksul, 1933. kuni 1936. aastani Eestisse toodi Nõuk. Wenemaalt Kaukaasiast tulewat puuwilja ja musta kalamarja, siit wiidi Nõuk. Wenemaale fotoaparaate ja taskukelli. Eriti hea teenistus on salakaubawedajatel taskukelladelt, sest need on Nõuk. Wenemaal kõrges hinnas ja teenistus on mitusada protsenti.

Eestisse püütakse tuua weel ka kalleid karusnahku, mida saadakse Siberist ja mis Nõuk. Wenemaal müüakse olesjonitel odawa hinnaga. Tallinnas on müügil siberi halli orawa nahku, mille sissetoomise wiis on kahtlane.

Nõukogude Wene pool on

salakaubaweo wastu wõitlemise keskpunkt Kingissepas,

endises Jamburis, kus tolliülemaks on Pankowi nimeline kommunist. Reisijad, kes Eesti kaudu sõidawad Wenemaale, püüawad wäärtasju kaasa wiia mitmesuguste trikkide abil. Meie raudteelased jutustawad, kuidas Kingissepa tollipunkti ülem Pankow mitmel korral on paljastanud salakaupa.

Hiljuti ta haaras enda kätte reisijatewagunis ühes kupees leiduwa pooleldi söödud wõileiwa sprottidega. Murdes leiwa katki, Pankow leidis sellest kaks briljanti, mida juudisoost reisija tahtis wiia wälja Nõukogude Wenemaalt.

Teine kord

leiti kalamarja purgis kulda ja briljante.

Salakaubawedajatele sai ka seekord saatuslikuks Pankowi teraw nina. Käies isiklikult wagunist wagunisse, ta hakkas sorima plekkpurgis, milles oli ühe reisija kalamari. Selle alt leiti kuldasju, wääriskiwe ja tsaariaegset kuldraha, mida Nõuk. Wenemaalt praegugi weel saab salaja osta. Kalliskiwe leiti kord ka kokkusulanud kompwekkidest, mis keegi reisijaist oli wisanud waguni põrandale, kuid mida Pankow korjas üles ja wõttis lähemale waatlusele.

Salakaubawedu Nõuk. Wenemalt Eestisse

wõttis hoogu wiimastel aastatel. Warem tegelesid piiriäärsed elanikud toiduainete ja tööstustoodete salawedaga Nõuk. Wenemaale.

Nüüd tuuakse peale eelpoolmainitud esemete Wenemaalt salaja sisse wene tubakakaupu, mis ulatuwad müügile isegi Tallinna ja teistesse linnadesse.

Nelja aastaga näitlejaks!

Tallinn saab teatrikooli.

Eile kell 2 p. l. alanud koosolekul hariduseministeeriumis, millest wõtsid osa kõikide teatrite ja näitekunsti sihtkapitali ning Eesti Näitlejate Liidu esindajad, otsustati asutada nelja õppeaastaga teatrikool, milline asub riikliku konserwatooriumi juures. Kooli juhatajana toimib keegi selle õpetajaist. Erilist direktoriinstituuti ei asutata.

Ühtlasi otsustati koosolekul jagada esinemiskohad ringreisideks „Wanemuise" ja „Draamateatri" wahel.

Teatrikooli kuju määritlemine toimub lõplikult hiljemalt 15. maiks. Seni on konkreetse kawaga esinetud teatritegelaste ringkondade poolt. Selle kawa järele taheti kooli iseloomu teha perioodiliseks. Nõutaw oleks keskkooliharidus, mille puudumisel tuleks sooritada keskkoolikursus. Ilma selle lõpetamiseta teatrikooli lõputunnistust ei anta.

Õppeaineteks oleksid 1. semestril lawapraktika, kehatehnika, häälseade, kõnetehnika, lawateooria. Need samad ained omaks aastatega üha laiema ulatuse. Tuleksid psühholoogia ja karakteroloogia kursused, esteetika, kostüümide ja kommete ajalugu, teatriajalugu, kunstiajalugu ning wiimasel õppeaastal praktiline töö teatreis.

Selle kawa järele oleks teatrikooli hoolekandjaks Eesti teatriseltside liit „Teatrikool". Kooli sissesaajate wanaduse alammäär oleks naistel 16 a. ja meestel 18 a.

Selle kawa koostajaiks oli komisjon Näitekunsti Sihtkapitali ja Draamastuudio algatusel. Komisjoni kuulusid P. Olak, A. Lauter, A. Kitzberg, L. Kalmet, E. Nerep, Fr. Põldroos ja A. Lepp.

Nad wõtsid osa ka dr. A. Wajara juhatusel peetud eilsest koosolekust, kus wiibisid teatriasimeestest weel H. Kompus, J. Tõnova, prof. J. Kawik, Paul Sepp ja „Wanemuise" dir. O. Aloe.

Madrus leidis hobuse.

Kaltsukaupmees maksis leiutasuks 1 kroon 50 senti.

Wahest juhtub, et tänawalt leitakse ka elusaid olewusi. Teisipäewa õhtul kella 10 paiku pani tähele aurik „Rudolfi" madrus Oswald Kundraks, et Uus-Sadama tänawal kooltub järelewalweta ringi hobune, kellel on waljad peas ja ohjad järel, kuid wankrit pole. Madrus wõttis looma kinni mele ja ta tõmmas sadama-politseijaoskonna poole. Seal ta teatas oma leiust, politsei leidis waatama leiuakti kellu ja hobune pidi seda ootama kuni omaniku ilmumiseni ... eie.

Enne seda aga jõudis kohale hobuse omanik. See oli Iwan Kraute, kelle alaline elukoht on Tallinnas, Narwa mnt. nr. 140. Mees ajab äri wanade riiete ja kaltsude ost-müügiga. Wiimati oli ta olnud äriteel Kadrioru. Tallinnasse jõudnud teatriteisipäewal auriti „Breeneniga". Toonud looma sadamasse ja läinud kuhugi linna. Samal ajal, kui ta tegewuse ... wankri ta mus kraami mahawõtuga laewalt, pääsenud hobune lahti ja pistnud punka.

Iwan Kraute hindas oma hobuse wäärtust 70 kroonida. Madrus looma leidjana pidanud leiutasu saama sellest summast ühe kolmandiku. Leidja oli aga kaastundliku südamega mees, kes waese kaltsukaupmehe õnnetusest ei tahtnud omale tulu saada. Ta leppis sellega, et loomaomanik andis talle wäärteleks waewatasuks 1 kroon 50 senti.

Sadamapolitseile teatati eile weel leidist. Kodanik Roman Aude oli leidnud 20 tükki paberpapi, mis etikettide järele otsustades olid määratud firma O. Kilgaiele. Leid on praegu politseijaoskonnas hoiul.

Mis Pärnust kuulda.

Hobune purustas peremehe pea.

Pärnu haiglasse toodi raskete haawadega pees Talli wallas elutsew Aleksander Rift. Talumees oli hobusega wiinud meiereisse piima. Kodutele aindes märkas mees, et hobune wahepeal oli enese rakmeist lahti kiskunud. Hobust uuesti rakendades muutus wiimane peruks ja lõi tagumiste jalgadega purustas peremehe pea. Wigastused on rasked.

Supelasutuse juhid.

Pärnu supelasutuse juhatajaks eelolewaks hooajaks waliti Tartu ülikooli professor Wadi ja teiseks arstiks prof. Mielander. Mõlemad on kohal ... wäheste hooajal. warematel hooaegadel.

Muuseuminädal Toris.

Tori muuseumiühingu algatusel teostub praegu kohalik muuseuminädal, mille kestel ümbruskonnast koguaakse wanemaid ja wäärtuslikke esemeid. Algatusele tullakse soojalt wastu. Seni on kokku tulnud üle 50 eseme. Müüri ja Pursta küladest toodi muuseumi muuseas lapiekiit ja puusitmeid, millised üle 100 aasta wanad.

6386 krooni allweelaewastiku heaks.

Allweelaewastiku sihtkapitali heaks toimuw wõistluskorjandus on Pärnumaalt praeguseni kokku toonud 6386 krooni, missugune summa on 141,9 protsenti Pärnu toimkonnale määratud summast. Määratud oli 4500 krooni.

Hitleri lipuehtes sünnipäew.

15.000 sõdurit marssis, 100.000 inimest waatas pealt.

(ETA) Berliin, 21. aprillil. Eile, Hitleri sünnipäewa puhul, oli kogu linn lipuehtes. Ka kõik sõidukid olid ehitud lippudega. Pärast õnnesoowide wastuwõttu oli enne lõunat suur sõjawäeparaad, millest wõttis osa 15.000 sõdurit kõikidest wäeliikidest. Paraadi jälgis umbes 100.000 pealtwaatajat.

Hitlerile 300 heliplaati.

Saksa ametnike liidu kingitus.

(ETA) Berliin, 21. aprillil. Saksa ametnike liit kingib tänawu kantsler Hitlerile tema sünnipäewa puhul 300-st heliplaadist koosnewa kollektsiooni, millele on kinnistatud kõik Saksa territooriumil räägitawad murded.

Pariis lõbutseb jälle.

Streik lahenes.

(ETA) Pariis, 21. aprillil. Siin pühapäewal alanud lõbustuskohtade streik on nüüd lahendatud. Pärast kogu öö kestnud läbirääkimisi teatati streikikomitee ja walitsuse ühendajate wahel kokkulepe.

Waras puges taluaita.

Kehtna perenaise riidekraam läks.

Kehtna rajooni konstaablile teatas Kehtna walla kodanik Kai Konarbik, et läinud laupäewal oli taluaidas tema riidekraam kollal läinud waras. Oli wiinud ära 1 puuwillast teki, ühe willase kinti wärwi kleidi ja 2 m. puuwillast riiet. Kogu kahju on 50 krooni. Kahjusaaja warguses ei tea kedagi kahtlustada.

Riigiwanem ja kaks ministrit kõnelewad pühapäewal.

Isamaaliidu täiskogu koosolek.

Isamaaliidu keskkomitee täiskogu eelolewa koosoleku päewakord on nüüd lõplikult selgunud.

Koosolek algab pühapäewal, 2. mail, s. a. kell 12 päewal Tallinnas Kaubandus-tööstuskoja saalis.

Koosolekul esinewad kõnedega riigiwanem K. Päts, siseminister K. Eenpalu ja majandusminister K. Selter.

Et riigijuhtide kõned antakse edasi raadio kaudu, siis on praegu igas maakonnas käimas ühiskuulamiste organiseerimine. Selleks tahetakse tööle rakendada mitte ainult asutustes, koolimajades, seltsimajades jne. olewad raadioaparaadid, waid tuukse kokku ka erakorteritesse, mis raadioseadega warustatud. Kõnede ülekandmine raadio kaudu algab täpselt kell 12.15.

Hiromant sai karistada.

Politseiwalitsuse direktori otsusega 19. aprillist s. a. on karistatud Tartumaal, Pangodi wallas elutsewat Weronika Kosolowskit 200-kroonise rahatrahwiga wõi selle mittetasumisel 45-pääwase arestiga põhjusel, et tema on ainelise tulu eest teostanud käewaatajana, tulewikuennustajana ja esinenud nõidujana, eksides sellega sisekaitseülema sundmääruse nr. 22 wastu.

Rootsi lennuk käis Ruhnus haige järel.

Jääolud ei wõimaldanud meie abi.

Ruhnu saarel haigestus halastajaõde-rootslanna. Jääolude tõttu oli arstiabi saatmine mandrilt saarele takistatud. Rootsi saatkond pöördus Rootsi wõimude poole palwega, et sealt saadetaks sanitaarlennuk haige järele. Lennuk startiski Rootsist eile kell 3 p. l., jõudes kella 7 paiku Ruhnu, kus haige samal õhtul pidi toimetatama Rootsi raviasutusse.

Läks laewa magama — ja sattus üle piiri.

Politsei ei usu seda juttu.

Eile toodi inglise aurikul „Baltraaga" Tallinnasse Eesti kodanik Jakob Jüri p. Wichman, kelle alaline elukoht on Otsa t. 8—6. Ta wõetakse wastutusele salaja ülepiiri käimise pärast.

Wichman ise jutustas, et ta olewat läinud 11. apr. s. a. inglise aurikule „Baltraffic", mis sellal oli Tallinna sadamas. Wichman napsitanud ja jäänud siis seatuit wälja magama ühte kottaruumi. Kui ta uuesti wirgunud, leidnud, et wiibinud Soome lahel, 3 tunni tee Tallinnast. Nii pidanud ta paratamatult reisi kaasa tegema kuni Kieliini, kus ta paigutatud Tallinna poole sõitwale „Baltarage", mis tuli tagasi samale laewaliinile.

Politsei ei taha mehe juttu hästi uskuda. On tõenäoline, et on tegemist tawalise jänesega, kes samala jutuga püüab oma jäänd wähendada.

Wälis-Eesti ühing pidas peakoosoleku.

Wälis-Eesti ühing pidas eile oma peakoosoleku. Juhataja A. Weiler, protokollis Room. Koosolek wõttis wastu aruande ja kinnitas eelarwe kr. 12.300 suuruses. Juhatusse waliti tagasi notar J. Kriisfeltein ja dir. E. Wirgo, uueks juhatusliikmeks dr. O. Kallas. Rewisjonikomisjoni — J. Mink, J. Lorens ja H. Thalberg. Edasi peakoosolek wõttis wastu uue kodukorra. Kinnitati esimehe K. Parsi poolt wõeti kõne alla wäliseestlaste kodumaale tagasitoomise küsimus, millele järgnesid elawad läbirääkimised.

Perekonnateated.

Kihlatud.

Tall. linna perekonnaseisuametis. — **Erik-Magnus-Friedrich Simastel**, 21-a. meriwäelane, ja **Leida Ridolin**, 21-a. kodune. Mõlemad elawad praegu Tallinnas. — **Herbert-Walentin Waltna**, 20-a. meriwäelane, ja **Leida Kammal**, 21-a. kodune. Peigmees elab Tallinnas, pruut Nõmmel. — **Karl-Aleksander Leesment**, 42-a. lahutatud kaupmees, ja **Leontine Aleermann**, 25-a. kodune. Mõlemad elawad Nõmmel. — **Wiktor Warjend**, 26-a. trükitööline, ja **Virginia Grünberg**, 26-a. kodune. Peigmees elab Tallinnas, pruut Nõmmel. — **Arthur Jakobson**, 28-a. tööline, ja **Anna Alesshkin**, 27-a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **August Wiherpuu**, 20-a. nahatööline, ja **Lisete-Armilde Neumanhof**, 22-a. nahatööline. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Ilmar-Heinrich Mändmets**, 31-a. riigiteenija, ja **Linda-Elwine Korint**, 25-a. kontoriametnik. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Woldemar-Emil-Friedrich Saltzberg**, 30-a. lahutatud käsitööline, ja **Lidia Dehterew**, 23-a kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Jalmar Kuuskmann**, 29-a. tööline, ja **Wanda Liwing**, 30-a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Julius Dollmann**, 29-a. põllutööline, ja **Lola Mikkow**, 25-a. teenija. Peigmees elab praegu Kloostri wallas, pruut Tallinnas. — **Boris Kabur**, 19-a. laborant, ja **Salme Kõiw**, 27-a. riigiteenija. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Willem-Aleksander Wanatoa**, 27-a. ehitustööline, ja **Marie Merisma**, 30-a. kodune. Peigmees elab Tallinnas, pruut Kuimetsa wallas. — **Aleksander Loodi**, 30-a. ehitustööline, ja **Lidia Malstroos**, 32-a. riigiteenija. Peigmees elab Kuiwajõe wallas, pruut Tallinnas.

Tallinna Jaani kogudusel. — **Walter Ueka**, 24-a. äriteenija, ja **Lydia Stremling**, 27-a. kodune. Peigmees elab Nõmmel, pruut Tallinnas.

Tallinna Toompea Kaarli kogudusel. — **Eduard Wilberg**, 26-a. tööline, ja **Erna Hansen**, 27-a. tööline. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Herbert-Woldemar Ueni**, 24-a. potisepp, ja **Helene-Annette Salm**, 22-a. tööline. Peigmees elab alaliselt Tapal, pruut Tallinnas. — **Julius Saltsberg**, 35-a. käsitööline, ja **Hilda-Marie Wenno**, 28-a. teenija. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Walter Truus**, 24-a. mööblitisler, ja **Marie Sewert**, 25-a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Arnold Lõhmus**, 28-a. lukusepp, ja **Elfriede Sõinas**, 23-a. kodune. Peigmees elab Türil, pruut Tallinnas. — **Arnold-Eduard Uuetoa**, 23-a. metallitööline, ja **Erna-Elise Melter (Mälter)**, 22-a. kodune. Peigmees elab Tallinnas, pruut Keila wallas Adra külas. — **Edgar-Helmut Kerm**, 23-a. trükitööline, ja **Hilda-Maria Nurmbek**, 31-a. trükitööline. Mõlemad elawad Tallinnas.

Tallinna Püha-Waimu kogudusel. — **Herbert Rondik**, 34-a. taluomanik, ja **Amanda Kümper**, 32-a. kodune. Peigmees elab Keila wallas, pruut Tallinnas.

Tallinna Issanda-Muutmise ap.-õigeusu kogudusel. — **Artemi Elwelt**, 29-a. kaitsewäelane, ja **Platonida Tael**, 25-a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas.

Nõmme linna perekonnaseisuametis. — **Heinrich-Woldemar Einmann**, 26-a. autojuht ja **Selma-Elionore Tuurmann**, 23-a. kodune. Mõlemad elawad alaliselt Nõmmel. — **Johannes-Eduard Luuka**, 27-a. päewapiltnik, ja **Lisette-Leontine Nõmmik (1 ab. Fried)**, 33-a. lahutatud kodune. Mõlemad elawad Nõmmel. — **Ants Pärna**, 21-a. nahatööline, ja **Agnes Pilli**, 20-a. riigiteenija. Mõlemad elawad Nõmmel. — **Magnus-Harald Sarapik**, 21-a. lukusepp, ja **Marta Lehmloch**, 20-a. kodune. Mõlemad elawad Nõmmel. — **Aleksander Sau**, 32-a. ehitustööline, ja **Hilde-Hermine Hammer**, 25-a. õmbleja. Mõlemad elawad Nõmmel.

Rapla ew.-lut. kogudusel. — **Bernhard Sullakatko**, 23-a. tööline, ja **Elwine Tamm**, 25-a. kodune. Mõlemad elawad alaliselt Tallinnas.

Abiellunud.

Nõmme linna perekonnaseisuametis reg. — Jaan **Rohtla** ja Lidia **Jürgens**; Aleksander **Rekkenndi** ja Zinowia **Koromõslow**; Julius-Woldemar **Pruul** ja Salme **Tellis**.

Sündinud.

Nõmme linna perekonnaseisuametis reg.: — Wiewoind ja Ewa (neiuna Zwinkler) **Jako'l** — tütar **Elisaweta**; Marta **Tõnisson'il** — tütar **Wirwe**; Herbert-Paul-Bernhard ja Melita-Julie-Agnes (neiuna Hiebel) **Walter'il** — tütar **Anita**; Maarel ja Elwi (neiuna Elberk) **Aidla'l** — tütar **Wirwe**; Wiktor ja Welli (neiuna Kudeberg) **Tretjakewitsh'il** — tütar **Liwia-Rita**; Richard ja Herta (neiuna Lugenberg) **Waska'l** — tütar **Helle-Maire**; Anna **Siimson'il** — poeg **Heiti-Endel**; Jaan ja Helene (neiuna Millberg) **Ossino'l** — poeg **Jüri**; August ja Leida-Elionore (neiuna Narmbach) **Raudsepp'al** — tütar **Mai**.

Surnud.

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.: Kusta **Leikson**, 73 a. wana; Karl **Kümnik** 21 a. wana; Leena **Kummo**, neiuna Müllbach, 98 a. wana; Juuli **Wäli**, neiuna Käpp, 30 a. wana; Aleksander **Bogdanow**, 70 a. wana; Hans **Parum**, 56 a. wana; Julie **Rosenbaum**, neiuna Möhlmann, 82 a. wana; Marie **Bregis**, neiuna Lipp, 62 a. wana; Ewe **Pebaste**, 1 päew wana. Jaan **Umberg**, 50 a. wana; Meta-Johanna **Manasaun**, 28 a. wana; Jaan **Mõisaäär**, 63 a. wana; Triinu **Jürgenson**, neiuna Kemm, 79 a. wana.

Pühakoda tülliõunaks

Tudulinna riiakas kirikurahwas. Kolm kogudust, kes ei taha leppida.

Mäletatawasti Iisaku koguduse õpetaja V. Kuljus sai hiljuti nimeta kirja, milles ähwardati teda õhku lasta, kui ta peaks julgema pühade ajal Tudulinna kirikusse jutlustama minna. Kuigi kiri on anonüümne, ei kahelda, et see on sepitsetud Tudulinna Rahukoguduse ringkondades.

See kiri paljastab üldsusele esmakordselt seda metsikut wihawaenu, mis hõõgub kohalikkude „kristlaste" wahel juba aastaid. Oli tarvis ainult üht tasakaalutut sammu rohkem, et Iisaku-Tudulinna kirikutüli lõplikult „Metsiku-Lääne" tasemele kiskuda, kus õpetajal tuleb minna kantslisse kaks laskewalmis naganit wöö wahel...

Mis sünnib Tudulinnas, sellesse küsimusse tahab pisut walgust tuua alljärgnew kirjutus.

Tüli õieti algas Tudulinna abikoguduse asutamisega. 1867. aastal moodustati Jõhwi ja Wiru-Jaagupi kogudustest Iisaku iseseisew kogudus, mille järele tuli asutamisele ka Tudulinna abikogudus. Kõik läks rahulikult seni kaua kui Iisaku kogudus ja tema õpetaja üldkirikule jäid wõõraks protestantliku pöörde tõttu.

Kuljus ja ta kogudus eemaldati üldkirikust. Kogudus aga jäi truuks oma õpetajale, samuti ka Tudulinna abikogudus, kellele Iisaku kogudus oli lasknud ehitada Tudulinna ka uue kiriku. Näis, et siin enam ei wõi tulla mingit muudatust.

Tudulinna saab teise koguduse.

Warsti aga koondusid Tudulinnas usklikud, kes leppida ei tahtnud Kuljuse poolehoidjatega, ja 1927. aastal registreeritigi Tudulinna teine kogudus, mis kandis ametlikku nime: „Eesti Ewangeeliumi Tudulinna kogudus". Jumalateenistusi peeti palwemajas.

Iisaku abikoguduse peale waadati kadeda pilguga, sest neil oli kirik,

mis rahwast ligi meelitas.

Konsistoorium ei olnud rahul üldkirikust wäljaheidetud Kuljuse mõtteosalistega ja asus kohtuteel nende käest pühakoda ära wõtma. Protsessiti läbi kõik kohtuastmed, kuid soowitud otsust konsistoorium ei saanud. Kirik ja selle warandused tunnistati Iisaku kirikule kuuluwaks.

Kuigi Iisaku kogudus erilist huwi ei tunnud oma usukaaslaste wastu Tudulinnas, wõtsid wiimased wabatahtlikult omaks Iisaku koguduse kodukorra ja hakkasid selle järgi käima. Nüüd ei jäänud peakogudusel(gi) muud üle, kui wõttis Tudulinna wennad-õed oma hõlma alla tagasi.

Tuli hõõgus aga tuha all edasi ja palwemaja-kogudus ootas parajat silmapilku, mil Iisaku-rahwale külge hakata.

Piiskop Rahamägi lepitab...

Omawahelised piiutülid Tudulinnas puutusid ikka rohkem ja rohkem piiskop Rahamäe kõrwu, kes sõitiski isiklikult kohapeale. Seal siis toimuski protestantide lepitamine üldkirikuga — õpetaja Kuljus oma kogudusega sai amnestia ja wõeti üldkiriku alla jälle tagasi.

Muret tegid weel kangekaelsed Tudulinna mehed. Piiskop sõitis uuesti Iisakusse.

„Ühes külas ei tohi kahte kirikut olla!" — nii oli piiskopi soow.

Loodetud lepituskatse ei annud aga tulemusi. Järeleandmist polnud kummalgi pool. Lõpuks lahendas piiskop tüliküsimuse uue

s. o. kolmanda koguduse loomisega, mille nimeks sai — Rahukogudus.

Wikaarõpetajaks tuli sinna Edgar Hark. Piiskop, kes oli arwamisel, et nüüd kõik korras Iisakus ja Tudulinnas, lahkus peagi uue hiiglasliku ... — Uus kogudus omakorda ei leidnud esialgu poolehoidu kummagi kohapealse koguduse poolt.

Kui lõpuks palwemajakoguduse warandused määrati Rahukogudusele, siis alles sündis liitumine uue kogudusega. Kuid Iisaku abikoguduse rahwas jäi kangekaelselt oma endisele kirikule truuks, ning ei mõelnudki heale wahekorrale Rahukogudusega.

Kolm kogudust ühes külas.

Nüüd oli Tudulinna külas kolm kogudust, kuid ainult üks kirik. Arusaadaw, et üldiseks tülliõunaks kujunes nüüd pühakoda, mille omanikuks oli Iisaku abikogudus. Õpetaja Kuljusel tekkis arusaamatusi kiriku pärast oma kogudusega. Kui õpetaja soowitas oma poolehoidjatele Tudulinnas, et need lepiksid uue Rahukogudusega ja läheksid sinna liigeteks, siis wastati Kuljusele:

„Minge sie, meie aga ei mõtlegi minna!"

Konsistoorium wahemeheна.

Läinud aasta lõpuks kutsuti konsistooriumi kokkuleppe leidmiseks kolm

Tudulinna kirik.

esindajad Iisaku kogudusest, Tudulinna abikogudusest ja ka Rahukogudusest. Konsistooriumis tegi Iisaku koguduse esindaja õp. Kuljus teatawaks, et koguduse nõukogu

kingib kiriku Tudulinna Rahukogudusele, kui Tudulinna usklikud ühinewad.

Kuid seegi ettepanek ei wiinud wälja leppimisele. Pikkade waieluste järgi olid Rahukoguduse mehed siiski nõus minema kirikusse, mis pidi neile lepingu alusel üle antama. Selle järele pidi kirik Rahukogudusele kasutada jääma, kuid kord kuus ja suurtel pühadel pidi kiriku omanik — Iisaku kogudus — seal oma jumalateenistust pidama.

Uus õpetaja Rahukogudusele.

Uueks õpetajaks Rahukogudusele sai noor õpetaja Ferd. Uuspõld (endine Neufeldt), kes oli just lõpetanud proowiaasta Kadrinas praost Beermanni juures. Uue õpetaja kohale ilmumisega muutus olukord kahe koguduse wahel weelgi pinewamaks, sest õp. Uuspõld ei püüdnudki sõprusewahekorda luua kiriku omaniku — Iisaku kogudusega.

Olukordade arwele tuleb ka kirjutada õpetaja W. Kuljuse jaheda(t) wahekorda oma noore naabriga.

Kaks wõtit ja kaks peremeest.

Konsistooriumis lepiti teatawasti kokku kiriku kasutamise küsimuses, kuid leping paberil jäi koostamata. Seepärast Iisaku koguduse juhatus kutsus Tudulinna rahwa Iisaku kirikumõisa. Seal ei olnud rahulikust koostööst juttugi. Iisaku mehed soowitasid Tudulinna meestele minna kõrwalruumi kaklema.

Tülitseti iga pisemagi küsimuse juures.

Iisaku kogudus andis Tudulinna rahwale kiriku kasuta, kuid pidi seal siis kord kuus ja suurtel pühadel jumalateenistusi pidama.

Kirikul oli kaks wõtit ja Tudulinna mehed tõstsid küsimuse üles, kelle kätte jääwad need wõtmed.

Iisaku rahwas nõudis, et wõtku ühe wõtme Tudulinna kogudus ja teine jäägu siis Iisaku kogudusele, sest kirik on ju ikkagi Iisaku koguduse oma. Tudulinna mehed aga kinnitasid, et nemad enne ei jäta, kui mõlemad wõtmed on nende käes! Nii waieldi tunde, kuid lõpuks koostati ometi leping. Üks waieldaw punkt jäi siiski sisse: suurtel pühadel kirikus jumalateenistuse korra pidid õpetajad ise omawahel jaotama. Ja sellest sai ... ajetleidmud

Kaks kogudust palwetawad ühel ajal.

Õpetaja Kuljus oli määranud kindlaks jutluste ajad kewadpühadel.

Igaks juhuks teatas õp. Kuljus siiski Uuspõllule, et kui temal midagi ettenähtud jumalateenistuse korra wastu on, siis teatagu sellest Kuljusele kirjalikult. Kirja aga ei tulnud ja suurel-neljapäewal peetud jumalateenistusel tehtigi Iisaku koguduse jumalateenistuse aeg kindlaks.

Sellega aga ei leppinud siiski õp. Uuspõld,

kes teatas hiljem, et kui Iisaku kogudus just ilmtingimata tahab jumalateenistust esimesel pühal pidada,

siis tehku seda peale lõunat kella 3 ajal!

Kuna aga Iisaku koguduse jumalateenistus oli kogudusele juba teatawaks tehtud, wastu tulles Rahukogudusele määrati teenistus kella 11 hommikul, siis ei aidanud enam muud, kui asuti abi otsima kõrgemalt poolt.

Oli kindlasti ette näha suurt arusaamatust, sest Rahukoguduse nimel teatas Tudulinna köstrile August Pikka, et ka nemad peawad ühel ajal Iisaku kogudusega jumalateenistuse! Kohapeal hakati wõimalusi otsima seisukorra päästmiseks ja Tudulinna köster arwas, et olukorrast saaks üle,

kui Iisaku abikogudus läheks pool tundi enne määratud aega kirikusse

ja algaks kohe jumalateenistusega. Õp. Kuljus aga seda ei pidanud soowitawaks.

Wiimases hädas pöörasid Tudulinna abikoguduse juhid kiires korras piiskopi poole ja seletasid temale olukorra. Piiskop tegi telefoniteel korralduse, et Iisaku abikogudus peab jumalateenistuse siiski kell 11 ja tund hiljem wõib oma jumalateenistust pidada õp. Uuspõld, kellele ka teatati piiskopi korraldusest.

Weidi aega hiljem saabus Tallinnast piiskopilt telegramm õp. Uuspõllule, milles korrati telefoniteel antud käsku.

Piiskopi telegrammi aadressiga oli juhtunud eksitus.

Õpetaja Uuspõllu nime asemel oli „Uuspuu".

Ja õpetaja Uuspõld raputas telegrammi silmitsedes kahtlemalt pead — see oli saadetud **teisenimelisele isikule!** — ...

Laulud kirikuukse taga.

Õpetaja Kuljus sai mõni päew enne pühi ähwarduskirja anonüümselt, mis tõenäoliselt oli saadetud mõne marumeelse Rahukoguduse liikme poolt. Seal öeldi, et kui õpetaja Kuljus peaks julgema pühade ajal Tudulinna kirikusse tulla jumalateenistust pidama,

siis lastakse ta seal koos kantsliga õhku.

Kiri anti edasi politseile.

Wõimalikkude sekelduste ärahoidmiseks ilmus kohalik konstaabel jumalateenistuse ajaks isiklikult kohale. Karta polnud aga midagi, sest suurem osa Rahukogudusest oli koos Tudulinna abikogudusega kirikusse sammunud ja wiibis rahulikus palwemeeleolus.

Järsku kostis awatud kirikuuksest laulu. Seal oli õp. Uuspõld oma kaaslastega ja püüdsid lauluga segada jumalateenistust. Politseiniku korralduse peale eemaldusid laulјad ukse juurest, kuid jätkasid rahurikkumist kiriku akna juures. Nüüd läks politseinik uuesti kohale, tegi rahurikkujate isikud kindlaks ja kuuldawasti koostas nende kõigi peale protokollid.

Kuuldawasti kutsuti õpetaja Uuspõld ka piiskopi poolt Tallinna oma tegewuse kohta aru andma. Kirikuwaenlastel on aga jalgegi põhjust pead wangutada ja ütelda: niisugused siis need kristlased ongi!

Eesti ballett Pariisi maailmanäituse ajaks.

Tallinnast wälismaile sõitnud Tamara Becki balletitrupp, kes seni pikemat aega esines Prantsusmaal ja Itaalias, wiibib praegu ringreisil Saksamaal. Kuigi wälismaiste artistide esinemistele Saksamaal tehakse wiimasel ajal raskusi, sai Tamara Becki balletitrupp siiski tööloa paariks kuuks ja on Saksamaal esinenud mitmes suuremas linnas. Saksamaale jääwad eesti tantsukunstnikud kuni 15. juunini.

Juunikuu teisest poolest alates T. Becki balletitrupp on angazheeritud esinema Pariisis, kus nad maailmanäituse ajal esinewad järjest kaks kuud. Maailmanäituse ajaks on Pariisi koondatud ainult rahwuswahelise kuulsusega kunstnikud, nii et seekordne angazhement eesti tantsijatele on wäärtuslik tunnustuseks nende headi nimest ja wõimetest.

Homme mängib Aumere.

Homme, neljapäewal, esineb meie noor muusikunstnik Hubert Aumere (Anton) „Estonia" kontsertsaalis iseseiswa kontserdiga. Hubert Aumere on juba warem korduwalt Tallinnas kontserteerinud, saades alati suure poolehoiuawalduste osaliseks. Wahepeal on noor wiiuldaja oma täiendamiseks wiibinud kuulsa pedagoogi Carl Flesch'i juures. Hubert Aumere esineb täiesti uue kawaga. Klaweeril saadab kontsertanti prof. Artur Lemba.

Klassiloterii teadaanne.

4. klassiloterii II klassi

loosimine

peetakse **28. ja 29. aprillil** Tallinnas, Pikk t. 20, Kaubandus-Tööstuskoja saalis. Loosimine algab 28. aprillil kell 8.30 ja 29. aprillil kell 8.00.

Piletimüüjatel tuleb müümatajäänud piletid Riigi trükikojale ära saata **kõige hiljemalt 26. aprilliks.**

Riigi rahaliste loteriide direktor.

Nad on nüüd Soomes.

Need, kellele Eesti jääb wõõraks.

Eestlastele on maailm wäike. Peagu kõikjal wõib ootamatult kohata mõnda meest, kes Eestist kõneldes kaldub sentimentaalsusele. Need on sellised Eesti kodanikud, kes mitmesugustel põhjustel ei oma enam Eesti pabereid wõi neid omadesti on sunnitud pidama Eestit selleks kaugeks rannaks, kuhu küüniwad esialgu üksnes unistused...

Helsingi graniittänawailgi kõlawad eestlaste sammud, kes eemaldunud kodumaast — ajutiselt. Siia siirdus meie maratonimeister Jüri Lossman, mees kelle kodumaalt lahkumise põhjused on jäänud wäga hämaraiks. Jüri Lossman päewitab nüüd Munkkiniemi suwituskohas Helsingi külje all.

Tema töö ja tegewus koosneb käesolewal silmapilgul enamasti päewitamisest,

sest Hannes Kolehmaise spordiriistade äris ei teata teda enam tegutsewat. Peremees ise wastas sellekohastele küsitlustele enam kui tagasihoidlikult. Temal puuduwat teated endise wõistluskaaslase Jüri kohta ja — ta ei näi neid teateid nii wäga igatsewatki...

Munkkiniemis omab Lossman edasi korteri ilusa sisseseadega, mille wäärtus juba Eestis äratas imetelu: palju antiikseid esemeid ja wäärtuslikke maale, maale jne. Maja elanikele tundub, et Lossman on kapitalist, kes ei wasa mingit tööd toimetulemiseks. Wäliselt on mees sealsete eestlaste jutustuste järele tunduwalt kõhnenenud ja näol on mingi kurbusewine.

Teine „kadunud suurus", kes Helsingis on leidnud endale ankrukoha, on endine tubakawabrik „Astoria" direktor Tomingas, kelle suured warandused muutusid pärast seiklusliku lendlehtede afääri olematuiks. See omaaegne diplomaat ja elu proff hellitatud suurtööstur on Helsingis alul elanud wapsimeelsete soomlaste toetusel. Kuid IKL liikumise toetajate kassad on ka tunduwalt kahanenud

ja wälismaa mõtteosaliste ülalpidamine tekitab juba ebameeldiwaid mõtteawaldusi.

Tomingas, kes säilitanud oma maailmamehe sarmi ja sulawuse, üritas siin alul eestlaste armastuswäärsuse najal elada. Hiljem aga, kui ta abikaasa ka asus Soome elama, muutus seegi praktiliselt teostamatuks ning mees pidi hakkama otsima mingit sissetulekuallikat. Katsed pääseda Eesti tööstusalade esinduste teenistusse Helsingis luhtusid ja Tominga ainsamaks sissetulekuallikaks olewat praegu ta „minewiku hiilgus": wanad pildid ja muud asjad, mille realiseerimine wõib müügi puhul wõimaldada äraelamist.

Mees olewat teadlik selles, et Eesti pind ei toida teda enam kunagi sel määral, kui seda eeldawad tema nõuded. Kuuldawasti ongi Tomingas praegustes olukordades loobunud mõttest pöörduda tagasi kodumaale.

Parem seisukord on nähtawasti adw. Paul Telg'il. Kuigi tema kindlaks elukohaks on prowints, nähakse adwokaati siiski küllalt sagedasti pealinna lokaales ja pealegi wäga prominentses seltskonnas. Iseäralist daamidest, kes nähtawasti ei keela oma „kaastunnet" noorele adwokaadile, kohatakse P. Telgi seltskonnas kõige tihedamini ühe endise ekstsellentsi kaunist tütart.

Kolm kohtamist — kolm inimest, kes asuwad kodumaa külje all, kuid kellele kodumaa on siiski saawutamatus kaugusеs...

Hõimunäidend „Töölisteatris".

Neljapäewal tuleb „Töölisteatris" esietendusele dramatiseering A. Jannu hõimuromaanist „Metsmees". Teos auhinnati teatawasti 1929. a. „Looduse" romaaniwõistlusel teise auhinnaga. A. Janno paljastab selles heatahtliku huumoriga hõimuliikumise telgitaguseid. Soomes äratas „Metsmees" omal ajal isegi teatawat pahameelt, kuna selles tõendati kogu hõimuarmastuse taga sageli peituwat lihtsalt egoistlikke ja omakasupüüdlikke põhjusi.

Sellisena pakkus „Metsmees" dramatiseerijale wõimaluse luua hulga elulisi tüüpe. Pildid üliõpilaste elust wõimaldawad romaanist lawal teha küllaltki elawa näidendi, mida waadeldakse ainult rahuloleva muigega, ainult kahjurõõmsa parastamisega. Pisut romantismi ja lüürilisust annawad „magusa wärtsi".

Peaolalistena esinewad: nordwalast Peedrot, talihingelist, aatelist hõimutegelast, mängib noor „Töölisteatri" paljutõotaw ... Kappel, üliõpilast Jüri Randwiri A. Sõrem, „tegelinstit" adw. Suiti A. Teetsow, tema tõusiklikku naist Olli Jürisson ja tudengist tütart Lenny Rõmmer.

Teadlase tütar tantsitarina.

J. Lindenkampffi õpilased esinewad.

Tallinna tantsuharrastajate ringkondades äratas aasta eest teatawat tähelepanu nus nägu, blond sale tantsitar Ingeborg Lindenkampff, kes asutas siin tantsustuudio. Nagu selgub, on küsimuse all omal ajal Euroopaski tuntud teadlase dr. phil. Harry Lindenkampffi tütar.

Dr. Lindenkampff oli „ränduri waimuga" keeleteadlane, kelle majanduslik seisukord wõimaldas tal rahuldada reisimiskirge. Omades suuri warandusi Wenemaal, Soomes ja Lätis, pühendas ta end prantsuse ja inglise keelte uurimisele ning on awaldanud hulga sellekohaseid raamatuid.

Ingeborg Lindenkampff on omandanud musikaalsuse oma emalt, kes oli Berliini kuningliku ooperi lauljanna ja esines enne abiellumist sagedasti kontsertidega. Hiljem pühendus ta üksnes kodusele elule. Tütar Ingeborg õppis tantsu Berliinis, Dresdenis kuulsa Palucci juures ja Wiinis. Olud paiskasid perekonna Eestisse, kus tantsitar alul töötas Tartus Draamateatri seltsi ja teatrikooli juures, siirdudes hiljem Tallinna.

Pealinlastel awaneb wõimalus tutwuda tema saawutustega õpilaste õhtul Saksa teatri ruumes, neljapäewal kell pool 8 õht.

Pildil — prl. J. Lindenkampff.

Narwa elu.

Salapärane vigastus.

Narwa linna haiglasse toimetati eile meelemärkusetult Kreenholmi kasarmus nr. 17—13 elutsew 13-aastane Pauline Maanas, kellel on haawad peas. Kuna wigastatu ei tulnud meelemärkusele, ei saadud teda üle kuulata. Ühede seletuse järele olewat tütarlapsele tunginud kallale samas majas elutsew nõdramõistuslik noormees, kuna teiste oletusel on wigastus tekkinud kukkumisest.

Mürgitus Väikülas.

Narwa wallas Wäiküilas leiti oma korteris meelemärkusetult 26-aastane Antonina R., kellel olid ilmsed mürgitustunnused. Sündmusest kohkunud Antonina ema, selle asemel, et tõtata arstile järele, läks lähemat preestrit tooma wiimset jumalaarmu andma. Õnneks teised kohaletulnud taipasid alustada rawimist, enne kui see oleks hiljaks jäänud, ja tütarlaps on paranemisel.

Narva balletijuht Venesse.

Narwa teatri balletijuht Artur Sommer sõidab mai lõpul Nõukogude Wenesse umbes kaheks nädalaks, et tutwuda sealsete teatrite balletiga.

Läänemaalt kuuldub.

Haapsalu saab luiged.

Tallinna suurärimees A. Kimberg on lubanud kinkida Haapsalu linnale kaks luike. Linnawalitsus otsustas asetada luiged Wäike-Wiiki.

Kodumajanduskool Haapsallu.

Haapsalu linna koolivalitsus on pöördunud haridusministeeriumi poole palwega wõtta koolivõrku 3-klassiline Haapsalu kodumajanduskeskkool. Koolis tahetakse hakata arendama linna omapärast kudumistööstust.

Shokolaadi promenaad — Pōdderi kaldaks.

1. Eesti polgu juubeli puhul kawatseb Haapsalu linnawalitsus nimetada praeguse Shokolaadi promenaadi kindral Põdderi kaldaks.

Häda jahimeestega.

Läänemaal Haesta walla elanikud on hädas Matsalu lahe jahimeestega, kes käiwad siin linnujahil. Nimelt lõhuwad jahimehed oma autodega peamised teed ja muudawad need talumeestele läbipääsmatuks.

Sensatsioonimeister Ameerikas.

Mees, kes vedas tervet maailma ninapidi. — Kõmulised artiklid kuuelanikest. — New Yorgi reporter „astronoomi" osas.

Sir John Frederick William H e r s c h e l, maailmakuulus astronoom ja füüsik, sai Inglise kuninga William IV teenistuses seistes 1834. a. uue tõenduse kuninglikust poolehoiust. Inglise riik ehitas talle Healootuse maaninal omaenda tähetorni ja andis talle sellega võimaluse tähistaeva lõunapoolset poolkera läbi uurida. Õpetlane veetis neli aastat Lõuna-Aafrikas ja tema uurimused rikastasid täheteadus määratu palju.

See teaduslik ekskursioon äratas tol ajal suurimat huvi. Loodusteaduste võimas tõus, mis viis arvutute teedrajavate uuendusteni ja tunnetusteni, pani maailma kuulatama ja tegi ta ka neile asjadele vastuvõtlikuks, mis seni ainult eriteadlaste kitsast ringi olid huvitanud.

„Valgus" tuleb New Yorgist.

New Yorgis ilmus tol korral päewaleht „The Sun". Mister Benjamin H. D a y oli lehe wäljaandja ja peatoimetaja, wäga auahne ja ärilist edu janunew mees. Ta tahtis oma lehe teha New Yorgi suurimaks ajaleheks.

Mister Day arwestas ja arwestas, tegi katsetööd ja wiis oma ettewõttes läbi kõiksugused uuendused. Aga sellega ei löönud ta weel mõtlemast lahti. Oma hädas tuli mister Day wiimaks mõttele katsetada weel ühe wahendiga. Ta palkas oma teenistusse sulesiawa noormehe, kel oli wäga lokkaw fantaasia, ja tegi ta oma erikirjasaatjaks. Richard Adams Locke oli noore reporteri nimi, ja temal õnnestus siawa trikiga kogu maailma ninapidi wedada. Oma ohwriks walis ta märkida ja lugupeetud sir John Herscheli.

Kuna õpetlane Healootuse maaninal lõunapoolset tähistaewast läbi uuris ja jahedalt ja objektiiwselt oma tähelepanekud üles märkis,

ilmusid New Yorgi „Sun'is" tema ja tema tööde üle kõmulised aruanded, millistest tal endal aimugi ei olnud...

Teada, et walel on lühikesed jalad, aga tol korral — sajand aasta eest — olid need weel tundwalt pikemad kui tänapäewa kiirtelegrafide ja raadioteadete ajastul.

„The Sun" ilmutas 1837 aasta kewadel rea „tegelikke aruandeid" oma Lõuna-Aafrikas wiibiwalt erikorrespondendilt Richard A. Locke'ilt, millistes kirjeldati, kuidas Herschel kuuelanikke awastas.

Edu oli määratu. „The Sun" sai üleöö Ameerika suurimaks ajaleheks, ta wäljaandja wõis üksiknumbri hinda alandada ühele sendile, ühtlasi oli aga sellega esimene ajalehe-sensatsioon maailmale kuulutatud.

„Vespertilio homo".

Petturreporter Locke polnud muidugi iial Aafrikas käinud. Koos „Sun'i" wäljaandjaga meisterdasid nad plaani walmis ja nii imes Locke uudised lihtsalt sulewarrest. „Walduşmeheks" lõi ta omale dr. Andrew G r a n t i, nimetas ta omapead W. Herscheli esimeseks assistendiks ja laskis tal rahulikult jutustada.

Kirjades Lõuna-Aafrika observatooriumist jutustati wäga üksikasjaliselt tehnilistest abiwahenditest, mis õpetlasil kasutada olewat, kirjeldati piltfilmi, läätsi ja hiiglateleskoope, mis pidid olema tõelised imeaparaadid, nagu neid maailm weel pole näinud.

Eli observatooriumi sisustus kirjeldatud, siis nihkuti aegamisi lähemale tähekogudele,
kirjeldati kummalistest moodustistest planeetidel, uutest wäiksetest ja teistest maailmasüsteemidest, pillati teraswmeelseid tähendusi, matemaatilisi arwestusi, tuntud ja tundmatud siina wahele ja walmistati sellega ette pinda. Keegi ei kahelnud nüüd esitatu tõepärasuses — ka New Yorgi astronoomid mitte. Kolmandas kirjutises tuli lõpuks järg kuu kätte.

„Minu usaldusmees dr. Grant laskis mind oma shefi äraolekul heita pilgu hiigelteleskoopi, mis parajasti oli suunatud kuule. Oma suurimaks üllatuseks märkasin mitte ainult meile kõigile tuntud mäestikusoont, waid ka sügawaid orgusid, mis osalt tiheda metsaga kaetud ja jõgedest läbistatud. Lahke assistent seletas mulle lähemalt kuu geograafiat, nimetas mitmesuguste piirkondade, jõgede ja järwede nimesid. Edasi lubas ta mulle järgmisel päewal weel rohkem näidata. Tema sõnadest wõisin eeldada, et Herschel juba waieldamatult on toonud tõendusi, et meie kuu on asustatud."

Ja nüüd marssiwad esile waesed kuuelanikud,

kellele Herschel olewat pannud nimeks „Vespertilio homo", see tähendab „nahkhiir-inimene".

„Dr. Grant seadis suure teleskoopi kolm erilist läätse. Nende asetamisega üksteise taha on wõimalik kõiki esemeid kuul nii täpselt ära tunda, nagu asuksid nad wabale silmale ainult 100 jardi (91 meetri) kaugusel. Nii juba peksis ägedalt, kui lähenesin ime-pikksilmale. Dr. Grant juhtis objektiiwi parajasti puuderühmale, mis asub umbes 200 jardi kõrgusel kuumäe Hulpha nõlwal.

Koitew oli juba nende puude wälimus — neil on helesinist wärwi suured nelinurksed lehed — aga ma otse tardusin hämmastusest, kui nägin lõpuks kuuelanikke endid. Kümme sellist inimest, nähtawasti perekond, istusid puude all. Katsetan nüüd nende wälimust täpselt kirjeldada. Suurus on umbes neli jalga (1,22 meetrit), kogu keha on kaetud lühikeste, siledate, kuldkollaste karwadega.

Kummalgi õlal asuwad pikad tiiwad, nähtawasti õhukesest painduwast nahast, mis puhkeasendis on kokkukeeratawad, ja mis kuni selgroo lõpuni ulatuwad.
Nägu sarnaneb kõrgestiarenenud ahwi omale, aga täpsemalt öeldes, see on midagi wahepealist meie nägude ja orangutangi näo wahel. Need kummalised olendid noppisid puudelt helepunaseid marju ja sõid neid. Suuliigutuste järele otsustades kõnelesid nad üksteisega; eriti torkas mulle aga silma nende surmtõsine, kuigi intelligentne, näoilme.

„Need olendid on kahtlemata wäga õnnetud, kuigi nad pisut aega hiljem wähemagi häbelikkuseta anduwad lõbustusele, mis monteraelaniku määratusega ei sobiks. Aga „vespertilio homole" ei tohi sellepärast olla pahane, näib ta ju olewat waheastmel inimese ja looma wahel."

Maailm tahab olla petetud.

Pärast neid awaldusi „Sun'is" waldas New Yorki ja kogu Ameerikat kuu-waimustus. Kõik teised huwid jäid tahaplaanile, kõneldi weel waid kuuelanikest. „Sun'i" kirjastushoonet ümbritses ööd kui päewad uudishimulike hulk, kes jooksis otse tormi eriwäljaannetele. Kawal Benjamin Day laskis nimelt wanad uuesti üles soojendada — Richard A. Locke leiutas üha uusi wariante.

Ta kuiskas kuuarmastajapaaridest, kes enesetapmise kawatsusega wastu kaljusid lendasid,
ta pani õnnetutele nimed ja tundlikud new yorklannad ei nutnud wähe nende kurwa saatuse pärast.

Kõik Ameerika ajalehed ja pisut hiljem ka wälismaa omad trükkisid need lollused ära ja pole teada ühtki inimest, kes nende teadete wastu protestihääle oleks tõstnud.

Kõiki „Sun'i" teateid wõeti puhta rahana. Massachusettsis tulid wagad daamid kokku ja kogusid raha, et waestele kuuelanikele ristiusu misjonäre saata.

Jant kostab Herscheli kõrvu.

Alles palju kuid hiljem sai waikne õpetlane Healootuse maaninal oma „pöördelisest awastusest" teada. Üks rikas ameeriklane oli nimelt tulnud mõttele Herschelit isiklikult külastada ja paluda, kas ta tema ei wõiks heita pilgu kuumaailma. Wõib kujutleda astronoomi imestust ja kohkumist.

Ta oli rabandusele lähedal ja mõtles kord juba endalt elu wõtta.
Mõjuwale õiendusele polnud enam mõeldagi. Pettusteade oli ammugi Euroopasse ulatunud, ja üldises waimustuses poleks lihtsat eitamist üldse kuuldawaks wõetud.

Herschel tegi targimat, mis ta teha wõis, ta jättis selle loo kahe silma wahele, ta ignoreeris wäljamõeldist täielikult! Ta kirjutas raamatu, milles annab aru oma uurimusist Lõuna-Aafrikas ja seal ei leidunud ühtki rida, mis puudutaks Locke'i lugusid. Aastal 1838 pöördus ta Londoni tagasi, ja talle annetati baroneti tiitel.

Alles palju aastaid hiljem paljastas Locke oma saladuse. Ta seletas awameelselt,
et kogu kuuinimestest mõelnud ta wälja selleks, et raha teenida.
Aga isegi see ülestunnistus ei suutnud muinasjuttu maailmast enam kaotada, sest weel palju hiljem uskusid inimesed ikka jälle kuuelanike olemasolusse.

Teadusejanuline sheik.

Khalil A l - R o w a r f, Araabia šeik, kes valitses 20.000 alama üle ja omas 700-pealise teenijaskonna, loobus oma õigusist ning lahkus kodumaalt, et saada õppima Los Angelesi ülikooli.

Zarah Leander tsensorikääride vahel.

Rootsi kuulus revüütäht Zarah L e a n d e r esineb peaosas filmis „Premjäär", mis Tallinnas pidi tulema esietendusele juba paar nädalat tagasi.

Filmiinspektor algul keelas filmi ja hiljem oli nõus seda lubama ekraanile tingimusel, et filmist lõigatakse välja rida revüü- ja laulustseene.

Kino „Heliose" juhatus ei olnud nõus filmiinspektoriga ja pöördus lõpliku otsuse saamiseks kõrgema instantsi, ministeeriumide vahelise filmikomisjoni poole. Teisipäeval filmikomisjon vaatas filmi läbi ja ei leidnud seal midagi keeluväärilist ja lubas filmi demonstreerimist ilma ühegi väljalõiketa.

Zarah Leander, kelle esimesel filmil kogu Euroopas on suur menu, esineb nüüd naispeaosas teises filmis „U u t e l e r a n d a d e l e", kus ta mängib koos Willy B i r g e l i g a (pildil).

Vastuluure agendi mälestusi maailmasõja päevilt.

Vürst paljastab, Petrogradis vaigitakse.

23

Näha oli, aga näppu ei saanud.

Samal ajal kui wastuluure tööle kõrgemalt poolt takistusi tehti, ilmusid teiselt poolt jälle wabatahtlikud abimehed, kes ei suutnud rahulikult waadata pealt, kuidas awalikult siin waenlased urgitsesid. Omal algatusel hakkasid nad teostama wastuluuret. Meenub juhtum Lõuna-Eestist.

Sõjawäerong sõitis Tartust Walka. Sangaste jaamast peale hakkas tundmatu lennuk rongile järgnema. Alles Walga juures pööras lennuk ümber ja wõttis kursi jälle Sangaste poole. Rongisaatja, kes seda nägi, teatas kohe ühele ohwitserile. Kirjelduse järele tundis ohwitser, et kõnesolewal juhtumil pole tegemist wene lennukiga. Paari sõduriga rutasid nad nüüd talumeesteks ja hakkasid Sangaste poole minema, et [illegible] lennukit [illegible]. Teadasaadi talunikudelt, et ka nemad olewat näinud lennukit, kuid see olewat olnud esimene kord. Ka warem olewat nad näinud lennukit mööda poole õhtu lõunapoole lendawat.

Mehed kiirustasid tagasi, kuid juba peatas neid kohalik urjadnik ja tunnistas nad kui kahtlased isikud arreteerituks. Ei aidanud meeste seletused, et nad on [illegible]. Lõpuks pidid nad oma inkognito paljastama. Kuna urjadnik neid hulk aega kinni pidas, siis pöörasid nad tagasi, sest neil oli selge, et nüüd enam lennukit ei leia. Ohwitser oli weendunud,

et urjadnikul polnud kawatsust neid asjatult tülitada, sest tol ajal ei tunnud urjadnikud sugugi huwi kahtlaste isikute püüdmise wastu.

Päris tõhusa tööga sai omal algatusel hakkama wurst Serafim M a n s õ r e w, kes oli Riia linna saadikuks duumas. Ülemaaliselt kogus ta andmeid waenuliste jõudude tegewusest. Oma heade sidemete tõttu Petrogradis teostis ta, et asjaomaled isikud wõetakse lähema uurimise alla ja wastutusele. Kuid polnud kuulda midagi sellist. Siis esitas ta pikema ettekande peastaabi ülemale. Toome sellest siin mõned mitte mõtted, mis näitawad, kuiwõrd omaaegsed [illegible] Baltikumis.

Parunite paturegister.

„Küsimustel, mis puudutawad sisemist olukorda Balti kubermangudes, on praegusel ajal eriti suur tähtsus, ja mina kui Baltimaa rahwa esindaja, kes tunnen seda maad hästi, sest olen elanud seal üle 26 aasta, pean riigi huwides tarwilikuks teha tema ekstsellentsile teatawaks alljärgnewad faktid, millele nähtawasti on pööranud wähe tähelepanu kohalik ja keskwalitsuse wõim:

Graseutali mõisa omanikul parun K l o p m a n n i l oli teenistuses palju saksa alamaid ja mõisawalitsejaks oli saksa reserwohwitser. Kui kuulutati wälja mobilisatsioon,

sõitis Klopmanni juure kokku umbes 60 naabermõisnikku

ja saksa alamaist walitsejaid ja teisi teenijaid. Samal ööl kadus ka mõisawalitseja.

Nurmise mõisa (Riia maakonnas) omanik krahw D u n t e m elas alaliselt Saksamaal. Mõisawalitsejaks oli saksa reserwohwitser, kes ei tegelnud üldse majapidamisega ja kadus enne sõjakuulutamist; samuti olid ka teised mõisateenijad saksa alamad.

W i r i h p a h l e n i mõisa (Grobini maakonnas) omanik parun G r o b u s jalutas augusti lõpul Goldingenist õnnelikult üle piiri Saksamaale kaks walismaalast, millest jutustas saksa kodanikust Liibawi elektrijaama direktor Mattule, kes oli jäetud oma kohale.

Sõja esimestel päewadel ilmusid Haienpoti kui ka Grobini maakondadesse saksa lennukid ja öösiti anti omapäraseid signaale aegajalt põlewate rakettidega. Signaale anti nimelt parun Manteuffeli mõisa pargist, kõrge kiwimüüriga piiratud maa-alalt, n. n. „kalmistult", kuhu pole lubatud seni astuda ühelgi kohalikul elanikul.

Kautzmünde mõisas märgati mingi lennuki maandumist. Kohalik urjadnik Jacilewitsh asus sel puhul toimetama juurdlust, kuid Miitawi-Bauski maakonnaülema noorem abiline von Braiche tegi korralduse juurdluse lõpetamiseks.

Parun Firckü Lesteni mõisa ümbruskonna elanikud nägid jagedasti waenulaie lennukeid.

Nad wäitsid, et lennuikte baas asub metsa keskel soos.

Kuuldused sellest ulatusid Tukkumi linnapäewa pelan ülemani, je polgu adjutandile tehti ülesandeks korraldada selles asjas juurdlust. Ülekuulatud kohalikkude elanike tunnistuste ja järelewalwe tulemused kinnitas kuuldusi. Peale selle selgusid ka mõned üksikasjad, mis olekud wõi [illegible] wõtta mõisaomanikku wastutusele. [illegible]

selgunust tegi polgu adjutant ettekande 19. augustil nr. 3 all. Tukkumi maakonnaülema tõestuse järele seiswat aga parun Firckü isik wäljaspool kahtlust.

Selle tõestuseks olewat muuseas tema lähedane tutwus kuberner Nabokowiga, kellega ta sagedasti kõnelewat telefoni kaudu.

Samuti summutati ka juhtum Pleneni mõisas (Grobini maakonnas) Liibawi lähedal, kus kohalikud elanikud nägid, kuidas maandus lennuk ja kuidas lennukist wäljus kolm meest, kellest üks peitis end metsa, kuna kaks jälle lennukile asusid ja minema lendasid."

Avalik hääl — ole vait!

Weel terwe rea analoogilisi juhtumeid loetles würst Mansõrew omas pikas ettekandes. Kui Petrogradi leht „Petrogradskij Kurjer" awaldas sellest oma weergudel wäljawõtteid, siis oli see sensatsiooniks. Sest nagu näha, olid esitatud andmed hoolega kontrollitud.

Kuid ei Eesti ega Läti ajakirjandus ei tohtinud sellest ridagi kirjutada.

Kohalikud wõimud leidsid, et sellega tekitatakse rahwa keskel asjatut ärewust ja kihutatakse üht- seltskonnaklassi teise wastu.

Kuid meie seisukohalt polnudki sel tähtsust. Tähtis oli, et asi oli pandud wähemalt Wenemaal suure kella külge. Lootsime nüüd, et kuulewad Baltimaa lugudest wähemalt need, kes on kohustatud seda kuulma; lootsime, et nüüd hakkab ka meie seisukord paranema. Ootasime ka huwiga selle ettekande tagajärgi. Kuid ei olnud kuulda, et ettekandes nimetatud mõisaomanikke oleks jumal teab kui palju kimbutatud. Ainult mõned üksikud saadeti kui ebasoowitawad isikud Baltimaalt wälja. Ja see oli kõik. Hea seegi!

Samasuguseks sensatsiooniks oli ka wene lehe „Nowoje Wremja" kaastöölise A. R e n n i k o w i sulest ilmunud raamat „I m e d e m a a l", kus paljastati balti aadlikkude kaht palet ja kohalikkude wene wõimukandjate kummardamist rõhkwõimu aadli ees. Mõnedki wastutuure poole kogutud andmed nägid selle raamatu ilmumisega päewawalgust. Wene ajakirjandusel oli selle järele küllalt tegemist wäljawõtete awaldamisega mainitud raamatust. Kuid ega paber ei kisenda... Kurioosumina tuleb siinjuures mainida, et käsitatud raamat lowatleti ja eesti- ja lätikeelses tõlkes awaldada. Wõru kirjastus „Täht" tegi eestikeelse tõlke awaldamisega alguse,

kuid Liiwimaa kuberner Zwegintsew unustas nüüd weidiks oma numismaatika ja pani raamatu ilmumisele oma veto.

Samuti hoolitses ta ka lätikeelse tõlke mitteilmumise eest. Kuid ega ta ise sellele mõttele ei tulnud. Talle pidi seda tuletama meele Liiwimaa mõisnikkude peamees Pilar von Pilchau...

Kuigi sisewaenlase wastu wõitlemine Baltikumis oli üldiselt wäga raske, puutus silma siiski huwitaw asjaolu, et Eestimaa kubermangus, kus riigiwõimu esindajaks olid admiral Gerassimow ja kuberner Korostowets, oli see siiski kergem. Liiwi- ja Kuramaa kubermangudes tundus, nagu oleks seal hoopis teine, s. o. saksa jumal. Kuna Eestimaal saadi Gerassimowi ja Korostowetsi toetusel weel ühte ja teist sisewaenlase wastu ette wõtta, kuigi wahel mitte rohkem, kui nende tegewust uurida hoolimata sellest, et kindralkuberner Kurlow wahetewahel kaitsid kodaraske pildus, siis ei saadud Liiwimaa Zwegintsewi ega Kuramaa Nabokowi all peaaegu mitte midagi läbi wiia.

Lillede keel...

Kui parunite hobusewarjamistest kõik warblased katusel kisendasid ja meie Eestimaal ühe hobusewarjamise loo teise järele paljastasime, hakkas siseministeerium tundma huwi, kuidas on selles suhtes lood Liiwi- ja Kuramaal. Saadeti siis kohapeale asja uurima siseministeeriumi departemangu asedirektor N. N. H a r l a m o w. Kuid Harlamow kui wõõras majas endale abiks kohalikkude olude tundjat ametnikku. Aga kõige paremal tahtmisel ei leidnud ta Liiwi- ega Kuramaal ainust, kellel oleks küllalt olnud isesesiswust ja julgust teda rewideerimises toetada. Ei jäänud talle teist teed üle, kui pööras kis hädas palwega Eestimaa kuberneri Korostowetsi poole, et see talle wajaliku ametniku laenaks.

Päris uskumatud lood olid sõja algul Zwegintsewi ja Nabokowi all wõimalikud, keda toetas weel isaliselt kindralkuberner Kurlow. Toome siin iseloomulikumaid juhtumeid:

„Saabusid Riiga rindelt esimesed haawatud, oli ka Riia tulesõrje haawatuid wastu wõtmas. Ja sõdurid pidid siis kuulama, kuidas saati tuletõrjele saksa keeles käsklusi: „Vorsicht! Links!" Lubati haawatuile wiia rongile mainustusi, juhtus ikka, et kitti anneti ainult haawatud saksa sõduritele. Keegi wene kindralipraua oli sunnitud astuma wahele, et ei tule eelistada saksa sõdureid. Aga mis kaiu oli sellest? Kui haawatuid wiidi rongilt haiglasse,

olid ainult saksa sõdurid need, kellele pildusid trotuaaridel seisjad uudishimulikud kräsanteeme.

Pumaše Riati haiglas wõttis haawatuid wastu ainult saksa keel, sest et nii hästi sed

Kui ka arstid olid kas sakslased või kodanikud. Ja iga haawatu haiguslehelt wõis lugeda sakſa keeles: „Abteilung... Name... Datum... Stunde...“ Käterätti del, mida haawatud peremiisel tarwitasid, uhkeldas punase risti all saksa keeles „Rotes Kreuz“. Selle tõttu juhtus tiegi kurb lugu. Kaslesti haawatu wene sõdur, tulles haiglas meelemärkusele, ehmus saksa keelt ja meelt nähes nii, et unustas oma lehaliſe wõrkuse ja rasle haawa ning põgenes palatist. Ta oli saanud mulje, et on sattunud iõjawangi. Raske oli hiljem sõdurile selgeks teha, et on eksinud. . Närwiwapustus oli tal nii suur, et kõrges palawikus alles tahtis ta järjest põgeneda.

Vaatetornid erülesannetega.

Kui korraldati Riias jälle lippudepäewa, siis üllatuseks nägid paljud kodanikud wene ja tema liitlaste lippude asemel ainult saksa lippu. Kuigi selliste nähete wastu ei tunnud Zwegintsewile alluw ametkond põrmugi huwi. Aga tuides wõiski, seit et Zwegintsewil oli endal küllalt tegemist, et wõtta Saksa kodakondluse kuulumoid, keda ahwardas maalt wäljasaatmine Sise-Wene kubermangudesse, tirendatud korras ja seaduse wastaselt Wene riiklondluse wastu.

Saksa riiklondlaste wäljasaatmisele ta aidke ei mõelnud. Nii jättis ta rahulikult südamega oma kohale Riia linna metsaülema Löfleri, kes oli saksa riiklondlane ja kes sai Riias selliega kuulsaks, et püstitas linna metsa waatetornid, mis olid ühendatud omawahel telefonidega. Need telefonidega warustatud waatetornid olid Löfleri enda seletuse järele tarwilikud, et hoida ära metsapõlemisi. Metsawahid, muidugi kõik sakslased, sialt loguni Saksa alamad, istusid tornides ja walwasid, kas kuskil pool ehk tuld ei paista, et tarwiduse korral telefoniga abi kohale kutsuda.

Igatahes eeskujulik wiis metsapõlemiste ärahoidmiseks!

Ainult kohalikud sakslased jäid waatetornide ja telefonide suhtes oma eri arwamisele. Nad juhtisid wõimude tähelepanu selle, kas on tarwis tunda nii suurt hoolt metsapõlemise ärahoidmiseks meilkas, kus juba mõnda aega wananuste pooleit on kuli roste lemima. Aga wõimud seda kaga. Ei wõetud waewaks nende tornidega lähemalt tutwuda. Ainult mõni nadesõnamatit ajakirjanik käis waatetornidel neid Riia linna „maailmaimeid“ pealt waatamas. Tornidesse ei lastud, seit et saksa kodanikul Löfleril oli siin oma saladus hoida.

Alles siis, kui Kuramaa tõmmati sõtti ja wõigeti üle saksa waewdega ning suurtükimürin oli rohkem Riiale lähenes, muutusid äkki need tornid. Seeford juba iõrastele wõimudele. Kuid siis polnud enam kohal Zwegintsewit. Koos oma ametmenna Kuramaa Nabokowiga oli ta kunnitud olnud oma kohalt lahkuma, et anda ruumi uuele kubernerile — Welepoweſt. Kord oli ladunud ta Petrogradis aru, et rinde lähedal ei kõlba sakslastest kubernerid. Kuid nende kahe mehe lahkumisega polnud sakslased kaotanud weel kõik, seit et ohtlik jäi weel püsima nende lähedale! Baltimaade kindral-kuberner kindralleitnant Kurlow.

(Järgneb).

Sport.

Walga tennisplats lõhutakse.

Valga ühisgümnaasiumi õuel aasta korras ja väga rohkel arvul kasutajaid leidnud tennisväljaku otsustas kooliümbruse kaunistamise komisjon ära lõhkuda. Rikkuvat kooli ümbruse ilu! Asemele, nagu kuulda, istutatakse kapsaid ja muud aiavilja.

Samuti suurt hirmu teeb koolile uue spordiplatsi rajamine kooli juure. Rääqitakse juba enne ehitamist suurest plankaiast, et eraldada spordiplatsi koolist.

Rekordilised maailmavõistlused laskmises

19 rahwuse laskurid Helsingisse. — Kes konkureeriwad eestlasiga juulis-augustis?

Kuna maailmavõistlused laskmises toimuvad 30. juulist 8. augustini tänavu Helsingis, siis on need võistlused Eestile, kelle osatähtsus laskespordimaailmas lühikese aja jooksul on tõusnud kõrgele, niiöelda käegakatsutavalt lähedal. See asjaolu võimaldab ja kohustab meie võimsal spordialal maailmavõistlustel esinema maksimaalses ulatuses — nii kvantitatiivselt kui kvalitiivselt.

Soome, kui võistlust korraldav maa on rakendanud täie tõsidusega võistluste läbiviimiseks. Kuna nüüd juba teatud ülevaade on tänavuste maailmavõistluste suhtes, tungime neile veidi lähemale.

15. aprill oli võistlustest osavõtu registreerimise tähtpäevaks. Selle ajani teatasid oma valitud laskurite saatmisest Helsingisse järgmised riigid:

Eesti, Inglismaa, Hollandi, Itaalia, Kreeka, Leedu, Läti, Mehhiko, Norra, Poola, Prantsusmaa, Rumeenia, Rootsi, Saksa, Šveits, Taani, Tšehhoslovakkia ja Ungari.

Seega koos korraldava Soomega esineb tänavuses laskurite maailmakonkurentsis 19 rahvuse laskesportlast. Soomlased aga ootavad ükskuid ülesandmist veelgi (muuseas Ameerikast). Igal juhul osavõtt Helsingi laskevõistlustest kujuneb suuremaks kui kunagi varemalt. Ühes võistlejatega oodatakse Helsingisse rohkesti asjasthuvitatuid. Nii on juba mitmest riigist palutud varuda huvireisijaile kortereid. Šveitslased on palunud reserveerida omale võistluste ajaks 140 korterit, samuti tuleb Saksast rohkesti rahvast. Skandinaaviast on teada mitme ekskursiooni saabumist. Rootsi laskurid ja huvilised sõidavad Helsingisse erilaevaga. Arusaadavalt läheb ka Eestist peale võistlejate rohkesti võistluste jälgijaid.

Arvestades ülesandmistega võib juba üldjoontes saada pildi kujunevast konkurentsist, kuigi kõik rahvused pole üksikasjalisemalt teatanud, millistel aladel nad võistlevad.

Viimastel maailmavõistlustel Roomas kaks aastat tagasi võistlesid vabapüssist laskmises Argentiina karikale:

Soome, Eesti, Šveits, Rootsi, Norra, Prantsuse, Itaalia ja Taani meeskonnad. Rahvuste platseerumine toimuski toodud järjekorras. Ei ole teada, kas Norra tänavu võistleb sel alal, Itaalia jääb arvatavasti eemale. Kuid juure tulevad Läti ja Leedu ning võib-olla mõni muugi. Võistlus vabapüssist, mis toimub viimasel päeval, kahtlemata kujuneb kõige tähelepanuväärsemaks. Šveits tuleb peamiselt just selle ala pärast Helsingisse, Soomel on karikas kaitsta ja Eesti tahab nüüd juba täiel määral üllatada. Missuguseks kujuneb nende kolme järjestus, see näibki olevat vabapüssi konkurentsi suurim küsimus.

Kuid vaevalt vähem tähtsaks kujuneb võistlus **väikekalibripüssiga.** Väikepüss on üha enam leidnud poolehoidu. Sel alal võistlevad kõik need maad, kes esinevad vabapüssi konkurentsis ja lisaks veel Itaalia, Inglismaa, Saksa, Rumeenia ja Ungari. Siin toimub võistlus kõigis asendites eraldi. Roomas Eesti võitis lamades ja püsti asendist, kuna Soom oli esimene põlvelt lastes. Väikepüssi laskmise tase on tõusnud ja ühtlustunud kõikjal, mis meie meestelt nõuab suurt pingutust treeningus ja võistlusel.

Ka sõjapüssi alale pühendatakse kõikjal erilist tähelepanu. Kuna sel alal maailmavõistlusel kasutamisele tulevad relvad, millised tarvitusel Soomes, siis püütakse aegsasti tutvuda soome sõjapüssiga. Šveits, Rootsi ja Ungari on tellinud Soomest sõjapüsse tutvumiseks.

Eesti laskurliit nõudis Soomest oma meeste jaoks 20 sõjapüssi,

millistega juba on asutud harjutama. Roomas võttis selle ala Ungari. Soomes muidugi on olukord teine, kuid võõrast relvast tingitud juhuslikkusest hoolimata töötab siingi kujuneda harvanähtav võistlus. Sõjapüssiga võistlevad Helsingis jällegi samad riigid, keda nimetasime vabapüssi juures ja lisaks neile Saksa, Itaalia ja Ungari.

Eesti teatavasti tahab võtta osa kõigil aladel. Vabapüstoli-võistluses konkureerivad Šveits, Itaalia, Saksa, Prantsuse, Soome, Rootsi, Taani, Ungari, Eesti, Läti ja Leedu ning arvatavasti ka Norra, Poola ja Kreeka. Olümpia duell-laskmises on üles antud samad rahvused, ainult Šveitsi ja Ungari tahavad jääda pealtvaatajaks.

Eestist läheb Helsingisse kuni 30 laskurit.

Ettevalmistused on käinud kogu talve läbi. Kõigepealt pandi pearõhk vastavate relvade väljaarendamisele ja soetamisele, sest tagajärgede üha kõrgemale kruvimine suurendab relva osatähtsust. Alnult kesktalvel pidasid laskurid väikest vaheaega, kuna ilm valgus ei olnud soodus harjutamiseks. Jaanuaris asusid mehed uuesti relvade juure. Nüüdsest peale käib treening täiel määral. Treening toimub laupäeviti ja pühapäeviti mitmesugustel laskeradadel, et laskurid harjuksid igasuguste radadega. Kindel on, et Eesti laskurliidu korraldusel meie parimad laskurid käivad läbi vägagi raskest ettevalmistustulest, et kindlalt minna maailmakonkurentsi. Kuid kibedaid eeltöid tehakse kõikjal, eriti aga Soomes, kuna soomlased kui korraldajad tahavad ise esineda kõige silmapaistvamalt.

Kuldmärk Tartu NMKÜ'le

Eile Tartumaa spordiliit otsustas Tartu NMKÜ korvpallimeeskonnale 1936. a. sportlikke saavutusi hinnates anda kuldmärki. 1936. a. oli Tartu NMKÜ korvpallimeeskonnale eriti edukas. 13 võistlusest võideti 10 ülekaalukalt, kuna kolmel juhul tulemus oli viigiline või napilt minimaalne (Eesti-Läti 32:32, Chicago Tribune'i karikafinaal Riias 23:25 ja Tartu-Riia linnavõistlus 28:29). Esivõistlused võitis Tartu NMKÜ ülekaalukalt: 1936. a. oli punktide vahekord 340:143 ja 1937. a. 309:129 Tartu NMKÜ kasuks. Rahvusmeeskonna ülesanded on lasunud peamiselt Tartu NMKÜ õlgadel. Meeskonda kuulusid 1936. a. R. Keres (kpt.), E. Mahl, A. Amon, V. Kärk, A. Ilil, H. Veskila, A. Zimmerman, I. Arens, V. Velt, O. Erikson, treeneriks oli H. Niller.

11 meest Riiga.

Eile E. käsipalliliidu juhatus määras kindlaks korvpallimeeskonna, kes 1. mail sõidab Riiga, et võtta osa Euroopa esivõistlusist. Meesk. kuuluvad järgmised Tartu mängijad: Keres, Veskila, Viksten, Illi, Suurna, Mahl, Erikson, Zimmerman, ja Kark. Kaasa sõidab treener H. Niller ja esindajana liidu rev.-kom. esimees maj. Mere. Kulude suhtes meeskonnal tuleb kaunis kasinalt läbi ajada, kuna Läti liit Eesti nõudmisele vastu ei tulnud ja tasub neile ainult 50 dollari ulatuses.

A. Kusnets uuesti maadlusmatil.

Eesti mitmekordne maadlusmeister ja internatsionaal Albert Kusnets hakkab uuesti aktiivselt osa võtma maadlusspordist. Hiljuti läks A. Kusnets üle töölisspordiliitu ja on alustanud treeningut. A. Kusnets on alles 30-aastane.

Weel üks poksikursus.

Arvestades huviga poksi vastu ja soovides noori poksijaid pidevalt koos hoida, korraldab Tallinna poksiklubi veel ühe poksikursuse noortele. Kursus algab neljapäeval, 22. skp. kell 8 õht. Merepuiesteel 5—4. Kursuse üldjuhiks on A. Tihaste.

Raskejõustik Lõuna-Tartumaal.

Lõuna-Tartumaal on maasportlased muutunud otse raskejõustikuharrastamise „haigeiks“. Maalt on tõusnud häid raskejõustiklasi. Aru teatavasti tuli viimastel korrespondentsvõistlustel tõstmises esimeseks ja Rõngu kolmandaks. Enne kergejõustikuhooaja algust korraldatakse veel mitmed võistlused.

Nii on ette nähtud pühap., 25. skp. Konguta ja Aru raskejõustiklaste ühisettevõttena Kongutas võistlused tõstmises ja maadlemises, millest peale korraldajate võtavad osa ka Rõngu ja Puhja sportlased.

Suuremad spordipidustused toimuvad Rõngus 1. mail. Tartumaa kuldsportlasele Rõngu „Koidu“ mehele Rich. Ivaskile antakse sel päeval üle kuldmärk. Samal ajal peetakse Rõngus võistlused tõstmises, maadluses ja poksis Elva, Aru, Konguta, Tõrva, Rõngu, Puhja, Pikasilla ja Puka sportlaste osavõtul. Kohale sõidavad treener Mäll, instr. Lukkin ja sporditeg. Kalamees Tartust.

Eesti — kolmas poksimaa Euroopas.

Soomlased Eesti poksist.

Kiri „Rahvalehele“ Helsingist.

Milanos peetavad Euroopa meistrivõistlused poksis on Soome spordiringkond, elavaks kõneaineks. Imestatakse eriti Prantsusmaa eemalejäämist, mida kindlasti ei põhjustanud majanduslikud kalkulatsioonid, kuna Itaalia läheduse tõttu reisikulud on peagu minimaalsed. Prantsusmaa võiduvõimalused olid pealegi väga suured.

Soomlaste arvates on praegune võistluste favoriit Saksa. Itaalia ja Ungari on ohtlikumateks võistlejaiks, kuid kumbki neist ei oma soomlaste arvates mingeid väljavaateid meistrimaaks.

Eesti võib pakkuda üllatusi,

arvavad soomlased. Tema asetumist kolme Euroopa parima maa hulka peetakse siin enam kui kindlaks.

Soomlased, kõneldes hiljutisest Saksa poksijate sõidust Tallinna, märgivad huvitavaimana Raadiku esinemist. Raadikut kutsutakse siin „tugevaks ja võitlustahteliseks“ poksijaks, kes oleks olnud üks parimaid võistlejaid Berliinis, kuid Eesti Liit ei lubanud temal sõita. Soomlaste arvates

Raadik võib tulla meistriks Milanos.

Raadik on keskkaalu jaoks suur ja tugeva löögiga, kuigi tema hoidmine selles kaalus viis võistluspäeva võib tekitada raskusi. Raadiku vasak swing on igatahes selline relv, mis võtab mõnelgi mehel meistritiitli unistused. Raadikut tuleb pidada praegu Eesti lootuseks, arvavad soomlased.

Eesti on alati võimaldanud oma poksimeeskonnal võtta osa paljudest rahvusvahelistest võistlustest ja seetõttu ongi poks seal heal tasemel. Well on ümberpöörduli, ütlevad soomlased. Hoitakse kokku kulusid ja poks langeb üha. Tuleval sügisel ei päästa meid enam ükski ime kaotusest Eestile.

Eestlaste lubamatust reklaamvõttest Saksa—Eesti võistluse puhul kirjutavad Soome lehed. Korraldajad reklaamisid Saksa meeskonda maavõistluse meeskonnana, kuna see tegelikult oli niivõrd nõrk, et meie Helsingis Voimailjat ei usaldanud tuua seda Helsingisse võistlema. Seda meeskonda võib nimetada mingiks C—D kombinatsiooniks, mille võitmine seega ei paku sportlikust seisukohast vaatlledes mingeid loorbereid.

Ukko.

Helsingis, 10. aprillil.

Kokko seljatas Pikkusaari.

Lapua maadlusvõistlustel Soome noorematid maadluslootust ilmajoelane V. Kokko (keskkaalus) seljatas Soome meistri ja maavõistluse mehe A. Pikkusaari 39 sek. Võitu ei saavat pidada just juhuslikuks, kuna enne seljatamist Kokko oli juba võistluse esimestel sekunditel sooritanud suurepärase nupuheite, mis oleks peagu toonud seljavõidu. Kokko tuli kaalu võitjaks 1 miinuspunktiga Pikkusaari ees (4 miinuspunkti).

Olgu tähendatud, et Soome esivõistlustel Kokko kaotas Pikkusaarile punktidega 1:2, kuigi Soome maadluse-asjatundjate arvates otsus pidanuks olema vastupidine. Nordlingi üle saavutas Kokko esivõistlustel selge töövõidu 3:0.

Prantsuse—Saksa maavõistlus rugbys peeti pühapäeval Parisis „Parc de Princee'i“ staadionil 35.000 pealtvaataja ees ja lõppes prantslaste võiduga 27:6.

Ilmub iga esmaspäeva, kesk. ädala ja reede hommikul. Maksuta kaasas „Jututaamat“.

RAHWALEHT

Toimetus ja peatalitus Tallinn, Pikk 54 (vastu Oleviste kirikut).

Tellimishind: 1 kuuks postiga koju saates — 75 senti, 3 kuuks — 2 krooni, 6 kuuks — 3 kr. 80 senti. Välismaale kahekordne hind. Aadressi muutmine 25 senti. Kõik tellijad saavad tasuta „Esmaspäeva“, 3 kuu ja pikema aja tellijad saavad „Perekonnalehte“ ja „RR-i“ tellida poole hinnaga, s. o. 25 senti kuus, ja kuulutada maksuta tellimishinna väärtuses. Tellimisi võtavad vastu postiasutused. Kuulutuste hinnad: Kuulutustelehel 8 s. millimeeter ühel veerul; esiküljel — 10 senti; tekstis kuulutusekirjaga 12 senti millimeeter.

Toimetaja kõnetunnid igapäev kella 10—12 enne lõunat. Talitus avatud tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmiseks kella 8—17. Kuulutused ära anda ilmumise eelpäeval hiljemalt kella 18-ni. Telefonid. Toimetaja 444-73, toimetuse üldtelefon 449-90. Ärijuhatus 449-83, arvepidamine 449-84, tellimised 449-86, kuulutused 449-87 ekspeditsioon 461-14.

Aadress kirjadele ja rahasaadetistele: „Rahvaleht“ Tallinn. Vastutav toimetaja O Soots. O.-Ü. „Vaba Maa“ trükk ja kirjastus

Tütarlapsed

üle maa! Rõõmustage rannapoisse oma kirjadega! Missa Kaljula 21. Miki Oru 19. Treimanni pt. Pärnum.

Kawe LINNASE ŠOKOLAAD

Liig rumal õppimiseks.

„Ta ei oska hobusel üht otsa eraldada teisest“ ütles Diana. „Tema andestamatu ülekohus muua talle seltist torebat loomapoeg on Lohemaia... Mr. Rembrandt ei lea usl rattasesta.“ Kuid Diana ehk oleks ...

„Paganbvere A“ — mõhetatud ... „Tartu fanatismiga“ — äri ja armastus. „Jessil“ — ehaemmibu ... Sarja Zim. Noorte ja laetenurk. Kitjonad, Adamiten, palju naija.

Ilmus „PEREKONNALEHT“ nr. 16.

ESTONIA TEATER

Kolmapäeval, 21. aprillil kell pool 8 õhtul 2. korda harilike hindadega „Maijal aasal“ Jara Benesh'i operett 3 vaat. 16 pildis.

Pääsmed kr. 2.50—30 s.

Neljapäeval, 22. aprillil kell ½8 õhtul viimast (29.) korda alandatud hindadega „PÄHKLIPUREJA“ Ballett 2 vaat., 3 pildis. Tshaikovski muusika. II DIVERTISMENT

Pääsmed kr. 1.75—20 s.

Reedel, 23. aprillil kell pool 8 õhtul EELVIIMAST (34) korda alandatud hindadega NISKAMÄE NAISED Hella Vuolijoe näidend. Proloog ja 4 pilti.

Pääsmed kr. 1.— kuni 10 s.

Teatri kassad avatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st ½9-ni.

KOOLIS TEATER

Kolmap., 21. aprillil kl. 8 õ. 71. korda üldhindadega „KRAAVIHALLID“ E. Vaiguri rahvatükk 3 vaat. Pääsmed 25 ja 40 senti.

Neljapäeval, 22. aprillil kell 8 õhtul esietenduseks harilike hindadega „METSMEES“ Andres Särevi dramatiseering Richard Janno romaani järele 3 vaat. 5 pild.s ja proloogiga. Lavastus: A. Särev. Lavapildid: H. Tamm. Tantsujuht. H. Tohvelman. Muusikajuht: L. Saul. Vokaalsolist: A. Arnjärv. Pääsmed 20—1.25 senti.

Reedel, 23. aprillil kell 8 õhtul 17. korda harilike hindadega „VALGE LAGENDIK“ E. Tammlaane näidend 4 vaat. Pääsmed 20—125 senti.

Laupäeval, 24. aprillil kell 8 õhtul 10. korda harilike hindadega „ARISTOKRAADID“ N. Pogodini näidend 4 vaat. Pääsmed 20—125 senti.

Kassa avatud iga päev kell 12—4 päeval ja 6—8 õhtul.

ESTONIA TEATRIMAJAS 12

SUUR VALIK — ODAVAD HINNAD

P. ERS

EESTI DRAAMA TEATER

Kolmapäeval, 21. aprillil kell 7.30 õhtul 25. korda „KEVADE“ A. Särevi dramatiseering 3 vaatuses 6 pildis O. Lutsu „Kevade“ järgi. Näitejuht — Leo Kalmet Lavapildid — Pärn Randvee.

Reedel, 23. aprillil kell 7.30 õhtul eelviimast (26. korda) „KEVADE“

Kassa avatud kella 11—1 p. ja 5—8 õhtul.

Algavaks ehitushooajaks ja remonteerimiseks

müüme sisemiste tööde tegemiseks

seinapappi viies paksuses

soomuspappi kõla sumbutamiseks soojaja külma isoleerimiseks

makulatuuri tapeetimiseks

K.-Ü. „Rahvaülikool“ Tallinn, Harju 46, Pärnu mnt. 10.